

67. évf., 2013. V. 23., ára 50 dinár

19

Jó Pajtás

Május 24.

Az európai nemzeti parkok napja

Plitvicei nemzeti park
Fotó: Lennert Géza

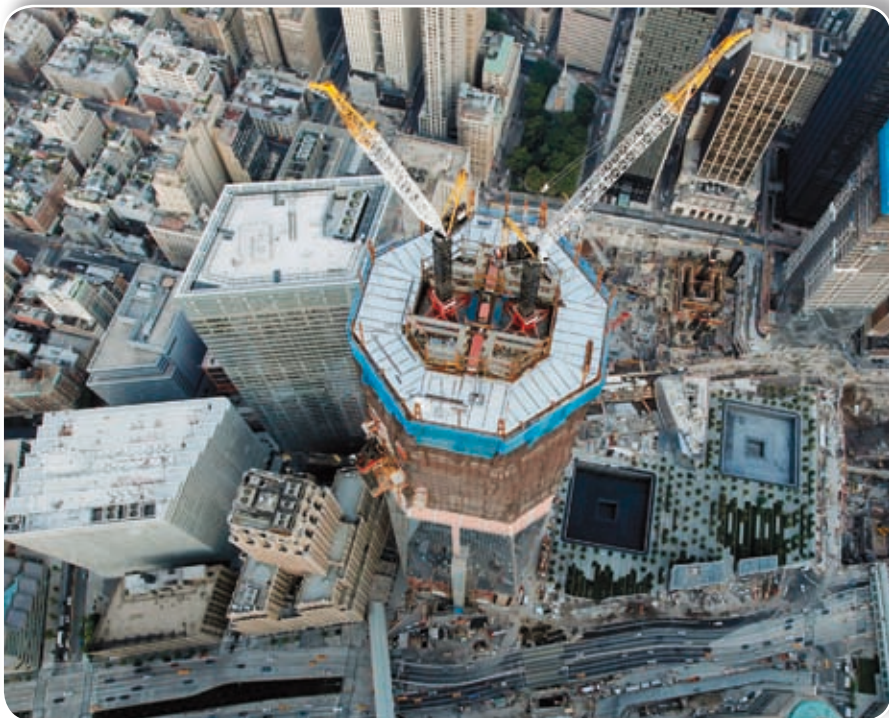

Tizenkét évvel a terrortámadás után

Elképesztő lesz az új World Trade Center

A One World Trade Center (1 WTC), más-
sik ismert nevén Freedom Tower 104
emeletes épülete 2006 áprilisa óta
készül, most pedig már a sajtó is megtekint-
hette a kilátást a szerkezetkész épület 100.
emeletéről, illetve az utolsó szintekre terve-
zett csillagvizsgáló videós látványtervét.

A 550 méter magasra felnyúló projekt
becsült költsége nem kevesebb mint 3,8
milliárd dollár, azaz közel 900 milliárd forint.
A mintegy 300 ezer négyzetméter összterü-
letű fejlesztés tervezett átadása 2013 végén,
2014 elején várható. Az összes területen
belül 71 emelet, mintegy 240 ezer négyzet-
méter A kategóriás irodaként üzemel majd,
melyből 110 ezer négyzetmétert az a Con-
dé Nast nevű médiaóriás bérel, mely töb-
bek között olyan magazinoknak a kiadója,
mint a Vogue, a Vanity Fair, az Architectural
Digest, a Bon Appétit, a GQ, vagy a The New
Yorker.

Lám, lám, lassan kiderül, valaki jól profitál a 9/11-ből is...

A 2001-es terrortámadásban (ezt nvezik zsargonban 9/11-nek, mert kilencedik hónap
tizenegyedikén történt) elpusztult World Trade Center helyett épített One World Trade
Center nevű épület lassan a befejezéséhez közeledik. Az építkezés utolsó látványos sza-
kasza volt, amikor a nyugati félteke legmagasabb épületének tetejére felhelyezték a csúc-
s utolsó elemét is. New York legújabb felhőkarcolója ezzel az elemmel érte el a szimbolikus
1776 lábas (541 m) magasságot.

Hogy megörökítsék és egyben megünnepeljék a torony elkészültét, az New York-i és
a New Jersey-i kikötői hatóság egy GoPro kamerát szerelt a csúc s utolsó elemére, amely
rögzítette, ahogy azt a munkások a helyére emelik és rögzítik a szédítő magasságban. A
halszemoptikával ellátott, szép lassan fél kilométernél is magasabbra emelkedő felvevő
valóban ritkán látott filmmel ajándékozta meg az ilyesmire fogékony érdeklődőket.

http://index.hu/tech/2013/05/14/helyere_kerult_az_uj_wtc_csucseleme/

A teljes építést (időzsugorítással) itt láthatjátok:

<https://www.youtube.com/watch?v=JwXNOFrS0Mo>

Horoszkóp – hiszem is, meg nem is

„Évezredekkel ezelőtt még nem lehetett különválasztani az asztronómiát és az asztrológiát, vagyis a csillagászatot és a csillagjósolást. Ha azonban ma összekeveri őket valaki, az olyan jellegű, mint amikor valaki Budapestet keveri össze Bukaresttel. A csillagászok az elmúlt évezredek során rengeteg tapasztalatot, ismeretet gyűjtöttek össze az égitestekről. Megtudták, hogy a bolygók miért »bolyonganak« az égen, milyen az összetételük, légkörük, felszínük. A Vénusz, a szerelem bolygója például vastag széndioxid-légkörrel rendelkezik, felszínén a nyomás 90-szerese a földiének, a hőmérséklet pedig majdnem 500 Celsius-fok. Ilyen környezetről aligha a mennyei szerelem jut az ember eszébe, sokkal inkább a pokolra emlékeztet...”

(Trupka Zoltán, TTT*)

A csillagászok nem hisznek a csillagjósoknak, ezt az idézett szöveg is bizonyítja. Pedig kevés olyan újság van, mely nem közöl horoszkópot, szinte hozzátartozik a hétköznapiakhoz, akár hiszünk benne, akár nem.

Megkérdeztük az óbecsei Samu Mihály iskola tanulóit, hisznek-e a horoszkópban. Beszélgetőtársaim Józsa Zsuzsanna magyartanár tanítványai: **Juhász Henrietta, Kéringer Kinga, Rama Krisztina, Gergely Kristóf, Mák Emese, Papp Orsolya, Nagy Zita, Pintér Dorotea, Varaga Klaudia, Kolompár Blanka és Kothai Enikő.** Mindannyian hatodikosok.

Henrietta alig várja a csütörtököt, hogy kézbe vehesse a kedvenc lapját, a Jó Pajtást, és elolvashassa a horoszkópot.

– Számomra fontos a horoszkóp – mondja Heni –, mert néha úgy érzem, minden igaz, ami rám vonatkozik. Általában nemcsak a sajátunkat olvassuk el, hanem a barátainkét is.

Kinga is hisz a horoszkópban...

– Ha rossz dolgot ír – kezd a mesélésbe Kinga –, próbálom elkerülni. Ha viszont jó dolgot jósol, várom, hogy bekövetkezzen.

A legjobb benne az, hogy mindig tudhatom, mi lesz a jövőben...

Krisztina is hisz a horoszkópban, így előre tudja, mi fog történni vele egész héten.

– Nagyon fontos nekem – halljuk Krisztinától –, hogy tudjam, egészséges leszek-e, meg hogyan alakul az életem.

Kristóf csak akkor olvassa el a horoszkópot, ha éppen nem tud mit csinálni.

– Én egyáltalán nem hiszek a csillagjósolásban – jelenti ki Kristóf. – Néha, ha elolvasom, a véletlen folytán bejön. Ha rossz dolgokról ír, ügyelek, hogy elkerüljem őket. Millióan vannak például a Skorpió jegyében születettek, s azokra ugyanaz lenne a jellemző? Én a csillagászoknak hiszek. Vannak emberek, akik úgy hisznek a horoszkópban, mint az Istenben.

Emese szerint is az igazat írják a horoszkópban.

– Én a Bika jegyében születtem – mondja Emese –, s ennek örülök, mivel vad, erős, mint én.

Orsolyák is alig várják a Jó Pajtás legújabb számát.

– Amint megkapjuk a lapot – árulja el Orsolya –, a barátnőimmel mindjárt a horoszkópot olvassuk el. No nemcsak a sajátunkat, hanem annak a fiúnak a horoszkópját is, aki éppen tetszik.

Zita nem veszi a Jó Pajtást, de ez nem akadály, így is elolvassa a jóslatokat.

– Mindig el szoktam kérni valakitől a Jó Pajtást, hogy elolvashassam a horoszkópot, mert így megtudom a jövőmet. Az én csillagjegyem a Szűz. Általában a szerelemmel kapcsolatos dolgok érdekelnek, de van, hogy az anyagi helyzetemet is megjósolja.

Dorotea is teljes mértékben hisz a horoszkópban.

– Szeretem olvasni – mondja Dori –, én is a Jó Pajtásban értesülök a jövőmről. Hiszek benne, mert mindig beteljesül, amit írnak...

Klaudia nemcsak az újságokban olvassa el a horoszkópot, hanem az interneten is.

– Én is úgy vagyok vele –, meséli Klaudia –, mint Kristóf: elolvasom, de különösképpen nem hiszek benne. Ha jól ír, megpróbálok sokat tenni azért, hogy beteljesüljön, ha rossz, igyekszem elkerülni. Néha úgy történik minden, ahogyan leírták, máskor pedig egyáltalán nem. Tehát: hiszem is meg nem is! Egy-szer megtörtént, hogy az egyik barátnőmmel utólag olvastuk el egymásét, s mindkettőnkre a másiké volt igaz. Ettől függetlenül jó lenne tudni, mi vár ránk a jövőben.

Blanka is hisz benne, s még az interneten is elolvassa, milyen jövő vár rá.

– Mindennap elolvasom az interneten – mondja Blanka. – Mindenki elolvashatja, ha rákattint a neon.hu-ra, nem kell az újságokban böngésznie... Van napi, heti, sulihoroszkóp. Ha nem olvasom el, egész nap furdal a kíváncsiság. Ha jó tanácsot ad, megfogadom, s egész nap örülök és magabiztos vagyok. Ha számomra rossz hírt közöl, kicsit szomorú leszek. Persze megtörténik, hogy nem teljesül minden, ennek ellenére hiszek benne. Már viccelődtem is az egyik osztálytársammal, hogy jósnő leszek, mert általában, amit gondolok, megtörténik, s akit emlegetek, megjelenik.

– A Kos jegyében születtem – mondja végezetül Enikő –, s a horoszkóp mindig azt írja le, ami rám vonatkozik. Tehát én is hiszek benne....

Koncz Erzsébet

* A Tényeket Tisztelő Társasága (TTT) 1992-ben alakult a robbanásszerűen elterjedő áltudományok ellenpontozására. A magyar szkeptikusok első elnöke Szentágothai János professzor, a nemzetközi hírű neuroanatómus volt. A Társaság fő célja a tudományos szkepticizmus elvének következetes alkalmazása és bemutatása a vitatott, meglepő, hihetetlen vagy annak tűnő témákkal kapcsolatban.

A színjátszók összecsapásán

A idei év ÁMV-je (Általános Iskolások Művészeti Vetélkedője) is tele volt izgalmakkal, és koránt sem volt könnyű a megmérettetés, hiszen közel hatszáz tanuló érkezett Vajdaság egyik legnagyobb versenyére, hogy tíz különféle versenyszámban próbára tegyék tehetségüket, ügyességüket. Szólóénekek, prózamondás, versmondás, versírás, szép beszéd, képzőművészet és színjátszás kategóriában indultak a diákok, a hetedikesek pedig műveltségi tesztet írtak, és párhuzamosan három helyen folytak az összecsapások. A verseny már jól ismert központi helyszíne a szabadkai Majtai Úti iskola volt, de emellett az Ivan Goran Kovačić iskolában a szólóénekesek, az alsós színjátszó csapatok és a magyar környezetnyelvként tanuló csapatok versengtek egymással, a Kosztolányi Dezső Színházban pedig a felső osztályos színjátszó csoportok szálltak ringbe a legjobb helyezéért. Az ő előadásaikba lestünk bele mi is, és három csapatot sikerült is kifagatnunk a szünetekben.

A nemesmiliticsi Németh László Magyar Művelődési Egyesület keretében működő színjátszó csoport az ÁMV-n a Testvériség–Egység iskolát képviselte. Az iskola két tanulója, a hetedikes **Mátyus Dávid** és a harmadikos **Kocsis Noémit** faggattuk a csapatukról és az előadásról.

– Több osztályból vagyunk tagjai a színjátszó csoportnak, három csapatunk van, és mindegyik más-más darabot próbál. Állandóan vannak próbáink, már több előadást is készítettünk, általában vígjátékokat játszunk. Én nemrég kezdtem járni a csoportba, és nagyon tetszik. Az előadásban a bohóc szerepét játszom, én kötöm össze a jeleneteket egymással. A jelmezet közös megbeszélés alapján terveztük, és az anyukám csinálta meg. Szerintem fontos a jó jelmez, én elégedett vagyok az enyémmel – mondja Dávid.

Noémi is nemrég lett tagja a színjátszó csoportnak, de mint mondja, nagyon élvezi. Ő az előadásról mesélt.

– Négy jelenet van, az elsőben arról beszélgetnek, hogyan lehetne jobb az iskola a diákoknak, a második jelent egy tündérrel való találkozásról szól, a harmadikban egy Ki mit tud? döntőt játszunk el, végül pedig egy tábornoknál folyik a beszélgetés, ahol az eltűnt bokrácsot keressük. A történetek nem függenek össze, csak a bohócon keresztül, aki bejelenti a következő jelenetet, és persze mindegyik humoros. A többi előadást látva úgy gondolom, a miénk lesz a legjobb, mert vicces, és szerintem a győzelemhez az kell, hogy jól érezzük magunkat a színpadon.

Szeles Réka és **Korhecz Réka**, a palicsi Miroslav Antić iskola nyolcadikos tanulója meséltek az ÁMV-re hozott darabról.

– Pusztul a Föld, kiszáradnak a folyók stb., amit nekünk embereknek észre kellene vennünk. A jelenetben egyikünk lesz a Föld, és kötelekkel próbáljuk szimbolizálni, hogy közösen meg tudnánk menteni a bolygót, de ha ezen az úton haladunk tovább, akkor teljesen tönkretesszük, vagyis természetvédelmi témát dolgozunk fel. A tanárnő adta az ötletet, de mindent közösen beszéltünk meg. Az iskolában kimondottan az ÁMV-re állt össze ez a héttagú csapat, és most először indulunk a színjátszók kategóriájában, de nagyon tetszik mindannyiunknak – mondja Szeles Réka.

A palicsiak

– Mindannyian feketében vagyunk, ez jelképezi a gonosztságot, vagyis hogy tönkretesszük a Földet, egyikünk pedig fehér ruhában van, ő játssza a bolygónkat. Nagyjából egy hónapja kezdtük a gyakorlást, és bár eleinte egy kicsit nehezen ment, de ahogy gyakoroltunk, egyre inkább megszoktuk egymást, és együtt tudtunk működni, még az egymás közti barátság is erősödött. A többiek előadása is jó, de fő az önbizalom, nem kell nagyon izgulni, a lényeg, hogy azt hozzuk, amit megbeszéltünk, mert szerintem a siker titka a tehetség mellett a felkészültség és a csapatmunka – teszi még hozzá Korhecz Réka.

A színjátszók kategóriájában a horgosi Október 10. iskola diákjai is indultak. Csapatuk a Pöttöm színpad nevet viseli. A hatodikos **Kecskés Liza** elmondta, iskolájukban folyamatosan működik a színjátszó csoport, és az ÁMV-n sem először vesznek részt.

– Tizennégyen vagyunk, és könnyen találtunk megfelelő darabot is a versenyre. Másodiknak álltunk színpadra, így a többi előadást már nyugodtan végig tudtuk nézni. A többiek is jól felkészültek, jó előadásokat láttunk, de a miénk is jól sikerült, hiszen elég sokat gyakoroltunk. Az előadásokkal több helyen is fellépünk, így már megszoktuk a színpadot, és nem izgulunk annyira. Szeretnek a színjátszó csoportba járni, jó a hangulat, és elég jól megvagyunk, habár néha fárasztó az iskola mellett ezt is csinálni, főleg, ha hosszú próbáink vannak.

A hatodikos **Sárkány Enikő** már két éve tagja a színjátszó csoportnak. Az előadásról őt faggattuk.

– Miből van a legtöbb a világon? a címe az előadásunknak. Egy kicsit tanulságos, egy kicsit humoros történet, amiben a király az uraknak ezt a kérdést teszi fel, de egyik válasz sem tetszik neki, ezért megkérdezi a bolondot is, aki azt mondja, orvosból. Hogy bebizonyítsa igazát, megjátssza, hogy beteg lesz, mire fél falu rohan hozzá, hogy meggyógyítsa. Szerintem eddig az ÁMV-n játszottunk a legjobban, és bízunk benne, hogy mi is elérünk valamilyen helyezést, mert a siker titka a magabiztosság, felkészültség és a jókedv.

Sztojánovity Livia

A horgosiak

A nemesmiliticsiek

Caesar diktatúrája

A mint láttuk, a galliai helytartóságot Julius Caesar nagy hódításakor használta fel. E harcok közben hadseregét a kor legfegyelmезettebb és legütőképesebb seregévé szervezte.

Suetonius így ír Julius Csar hadseregéről:

„A katonát nem erkölcsi, nem is vagyoni alapon becsülte meg, hanem aszerint, hogy milyen erős, és szigorúan, de egyszersmind elnézően is bánt vele. Nem mindig gyakorolt nagy fegyelmet, csak olyankor, ha az ellenség a közelben volt. Olyankor meg sem mondta katonáinak az indulás vagy az ütközés időpontját, hanem megkívánta, hogy bármelyik pillanatban menetre vagy harcra készen álljanak. Riasztotta is őket gyakran minden ok nélkül, kiváltképpen esős időben vagy ünnepnapokon.”

Miután a római szenátus Caesar ajánlatát elutasította, hadseregével átlépte a Rubicon folyót, és megindult Róma felé.

Mivel Pompeiusnak nem volt Itáliában hadserege, ezért a Balkán-félsziget felé vonult vissza. Caesar rendkívüli gyorsasággal elfoglalta Itáliát, majd Pompeius tartományában, Hispániában a vezér nélküli sereget verte meg. Ezután fordult Pompeius túlerőben levő főerege ellen.

Thesszáliában, a pharszaloszi csatában i. e. 48-ban döntő csatára került sor, ahol Caesar, az ütközetben Pompeiust pozdörjává zúzta. Pompeius a veszített csata után Egyiptomba menekült, ahol Kleopátra királynő – hogy Caesar kedvében járjon – megölette.

Caesar diktatúrája (Ritoók Zsigmond szerint)

Caesar már a katonai hadműveletek közben hatalmas szervezőmunkát folytatott. A római állam teljesen új formát kapott. Caesar lényegében leszámolt a köztársasággal, és minden hatalmat a saját kezébe összpontosított.

Előbb csak tíz évig, később már élethossziglan diktátor lett, és megtartotta az imperátor címet (korlátlan katonai parancsnok), Consul volt de megtartotta a néptribunus címet (a nép

védelmezője, népvézér), sőt pontifex maximus is volt (a legfőbb pap Rómában). Bár szobrát hívei a hét római király szobrai mellé állították, a királyi címet és diademet elutasította.

A roppant hatalom birtokában földreformot hajtott végre, melynek során kiszolgált katonái és a római proletariátus jelentős része földhöz jutott.

Caesar figyelmét még az időszámítás korszerűsítése sem kerülte el: megreformálta a naptárt. A mi naptárunknak ez az alapja (Julianus-naptár).

A gazdasági életben is számos újítást vezetett be. Ő verette az első aranydénárt, amely az egész akkori világ fizetőeszköze lett. Adóreformot hajtott végre. A zsarolások ellen szigorúan lépett fel, az adósok védelmére törvényt hozott.

A köztársaság igazi hívei és az uralmukhoz ragaszkodó római előkelők nem jó szemmel nézték Julius Caesar önkényuralmát, és Cassius vezetésével összeesküvést szőttek ellene. A szervezkedéshez csatlakozott Junius Brutus, akit Caesar fiaként szeretett, és magas tisztségekkel ruházta fel. Az összeesküvésben 60 előkelő római vett részt. Caesar meggyilkolását március 15-ére tervezték, i. e. 44-ben.

„Te is, fiam, Brutus?” (Balázs György fordítása után)

Caesar az előző napon egyik jó barátjánál ebédelt. Az éjszakába nyúló vendégeskedés után fejfájással ébredt. Felesége megpróbálta rábeszélni, ne menjen a szenátus ülésére. Caesar maga is hajlott rá. Hírnökök siettek a Forumra és közölték, hogy Caesar rosszul érzi magát.

Amikor az összeesküvők látták, hogy terük veszélyben forog, egyik társuk, aki Caesar előtt a hű barát szerepét játszotta, Caesarhoz sietett, hogy rávegye – siessen az ülésre.

Mielőtt Caesar a szenátus épületébe lépett, megkezdődött a szokásos szertartás. A

papok közölték, hogy a mai napra rosszak az előítéletek. Caesar csak legyintett, és belépett az ülésterembe, a szenátorok felálltak üdvözlésére, majd egy kisebb csoport összeverődve feléje indult.

Caesar leült, és ettől kezdve minden úgy történt, ahogyan az összeesküvők megtervezték. Egyikük, Tullius Cimber kérrrel ostromolta Caesart, mellette álló társai pedig nagy hangerővel támogatták őt. Közben szorosan körülvették Caesart, és óvatossá tapogatták, hogy nem visel-e tógája alatt kemény bőrpáncélt. Caesar teljesen védtelen és fegyvertelen volt. Cimber ekkor hirtelen ráugrott, és tógáját két kezével megragadva letépte róla. Erre a jelre, ahogyan azt előre megbeszélték, Casca előrántotta törét, és hátulról Caesarba döfte. Caesar éppen Cimberre kiáltott:

– De hisz ez erőszak!

Ekkor vette észre Casca törét, amely azonban eltévesztette célját. Caesar megfordult, megragadta a merénylő kezét és rákiáltott:

– Casca, te nyomorult, mit művelsz!

A szenátorok, akik nem voltak beavatva az összeesküvésbe, a rémületől kétségbeesve szemlélték a véres jelentet, de sem távozni, sem beavatkozni nem mertek. Caesar a kezében levő írópálcikával próbált védekezni, majd hátra akart lépni, hogy Casca csapása elől kitérjen. Hátul azonban Cassius állta el az útját, és oldalába döfte a maga törét. Caesar szétnézett, és látta, hogy mindenünnen villogó török veszik körül, s már le is sújtottak rá. Még észrevette, hogy kedvence, Brutus is nekitámadt. Borzasztó volt számára ez a pillanat, amikor gyilkosai között találta azt az embert, akit fiaként szeretett. Keserű csalódásában csak ennyit mondott:

– Te is, fiam, Brutus?

Aztán fejére húzta tógáját, megadta magát, és néhány perccel később a világbirodalom ura már csak vérző tetem volt.

Összeállította: Uri Ferenc történész

A gallok behódolása Caesar előtt

Weöres Sándor

(Szombathely, 1913. június 22. – Budapest, 1989. január 22.)

Ma a nagyközönség megzenésített gyermekversek költőjeként ismeri, ami éppoly igazságtalan, mint Jonathan Swift ifjúsági íróként való számon tartása. Valójában olyan sokhangú életmű az övé, melynek minden darabja a gondolatit megelőző érzékelés közvetlen kifejezésének lehetőségeit próbálgatja. Az a paradoxon, hogy szavakkal igyekezett kifejezni a szavak előttit, az eszmét megelőző nem eszmét, amelyet Arany János nyomán neszmenek nevezett, a nyelv zeneiségében rejlő kifejező erő próbálgatásához, a zenei formák (szvit, szimfónia, szonatina) nyelvi formákban való, esetenként nagyon radikális átültetési kísérleteihez vezette. Olyan maga alkotta szavakból álló versekhez (Táncdal, Hangcsoportok), melyeknek csak ritmusuk, zenéjük és hangulatuk van, lefordítható jelentésük nincsen. Mindezt egészen különleges formaérzéke tette lehetővé, amelyre Kosztolányi már a tizenhat éves diák verseiben felfigyelt: „Te, drága csodagyermek, úgy játszol nyelvünk zongoráján, mint kevesen.”

Szülőföldjeként mindig a családi birtokot, a Vas megyei Csöngét emlegette, ahová katonatiszt apja gazdálkodni visszavonult. Anyja négy nyelven beszélt, és szépen zongorázott; a költő tőle örökölte ideggyengeséggel párosult érzékenységét. Elemi iskolába Pápán és Csöngén, gimnáziumba Szombathelyen, Győrött és Sopronban járt. A gyöngye tanuló költői tehetségére gyorsan felfigyeltek: 1929 tavaszán a Pesti Napló lelkes méltatás kíséretében adta közre költeményeit, a Nyugatban 1932-ben jelent meg először. Ugyanebben az évben érettségizett, majd másfél évig apja gazdaságában dolgozott, közben Babitscsal és Kosztolányival levelezett. 1933-ban beiratkozott a pécsi egyetemre, tanulmányait filozófia-esztétika szakon fejezte be. 1939-ben doktorált, rendhagyó disszertációja, A vers születése, az alkotás lélektanát vizsgáló önvallomás.

Első verseskötete, a Hideg van, 1934-ben jelent meg. 1935-ben Baumgarten-jutalomban részesült, 1936-ban pedig megkapta a Baumgarten-díjat is. 1940-től a pécsi Városi Könyvtár vezetője, újabb köteteket publikált, részt vállalt a pécsi Sorsunk című folyóirat létrehozásában. 1943-ban Budapestre költözött és az Országos Széchényi Könyvtár munkatársa lett. 1948 előtt újabb kötetei jelentek meg, a Meduza (1944) címűt Hamvas Béla méltatta, írásában Weöres költői

kísérleteinek elméleti igazolását látta. 1947-ben feleségül vette Károlyi Amy költőnőt, akivel egy évet a római Magyar Akadémián töltöttek. Hazatérésük után hamarosan elvesztették munkahelyüket, és a következő hét évben csak műfordításokat publikálhattak. 1955-ben végre megjelenhetett a Bóbita című gyermekverskötet, majd egy évvel később könyvesboltba került A hallgatás tornya. Mint „tűrt” kategóriába sorolt szerző, könyvei ezután már napvilágot láthattak. Esetenként bizonyos huzavona után: a Tűzkút (1964) például előbb jelent meg Pá-

rizsban, mint Magyarországon. Helyzetét az 1970-ben megkapott Kossuth-díj konszolidálta. 1972-ben került ki a kezei közül a 20. századi magyar irodalom legkülönösebb vállalkozása, a Psyché, melyben egy elképzelt, 19. század eleji író életét és életművét alkotta meg. Műfordításait 1976-ban gyűjtötte egybe, 1977-ben pedig Három veréb hat szemmel címmel antológiát adott közre a magyar költészet rejtett értékeiből és furcsaságaiból.

Szajbély Mihály
(Nemzeti évfordulóink, 2013)

Ajánlott irodalom

Kenyeres Zoltán: Tündérsíp. Bp., 1983.; Schein Gábor: Weöres Sándor. Bp., 2001.; Öröklét. In memoriam Weöres Sándor. Szerk. Domokos Mátyás. Bp., 2003.

Kicsi, kisebb, legkisebb

A horgászokat szabályszerűen az érdekli, hogy az általuk fogott hal minél nagyobb legyen. Most nem azokra a halakra gondolunk, amelyek elmenekültek a horogról, és kettős életet kezdtek élni. Egyiket a vízi életük folytatásaként, a másikat pedig a horgász képzeletvilágában. Ide kívánczok a megállapítás mely szerint – a rossz nyelvek értelmezésében – a valós világban a hal sohasem nőhet akkora, mint a képzeletbeliben. De a hal a valóságban is folyamatosan, élete végéig növekszik. Mondhatjuk úgy is, hogy mérete korával egyenesen arányos. Tehát a hosszú élettartamú halak sokkal nagyobbra nőnek, mint a rövid élettartamúak.

Még a halak világában kevésbé járatosak is tudják, hogy az állandóan itt élő halak közül legnagyobbra a harcsa nő, míg az időszakosan itt élők – ívás végett idevándorlók – közül a viza nő legnagyobbra. Legálábbis akkor volt így, amikor a Fekete-tengerből még feljárt folyóinkba. A harcsa is lehet száz kilón túli, vizákból pedig több száz kilósakat is fogtak errefelé.

De hogyan állunk a negatív rekordokkal? Melyik halunk a legkisebb? Persze, amikor kikel az ikrából, akkor még minden hal kicsi. Most azonban azokról a halakról lesz szó, amelyek akkor is kicsit, amikor nagyok. Értsd: amelyeknek kinőtt, nagyra nőtt példányai is igencsak aprócskák.

Tekintettel arra, hogy a nagyra nőtt apróságokról a horgászok sohasem állítottak fel rekordlistákat, a legapróbbak legnagyobbjairól nem készült kimutatás. Ezen a téren a szakirodalomé a döntő szó, amely kimondja: legfeljebb... ekkora. De mégis, mekkora az ekkora?

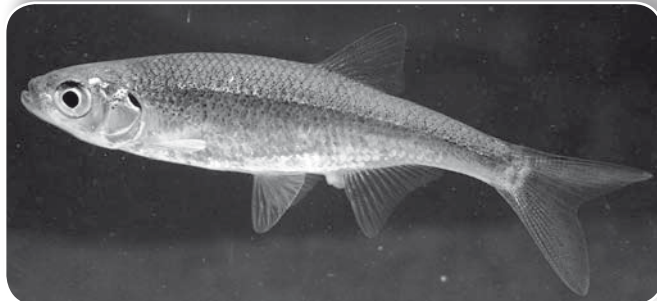
Tarka gób

Tüskés pikó

A mindig is itt élő, közvetlen közelünkben előforduló törpe növesű halak jegyzéke meglehetősen hosszú. Ezek közül említést érdemel a fúrge cselle, a szivárványos ökle, a törpecsik, a kurta baing, a lápi póc... Mindezek a halak legfeljebb tízcentisre nőnek, gyakran kisebbek ennél. Ne csodálkozzatok, ha nem hallottatok mindegyikről, hiszen nem teremnek meg mindenütt, és akad közöttük, amely ritkán kerül elő. De megtörténik az is, hogy ha elő is kerül, nem ismerjük fel, nem figyelünk fel rá...

A felsorolt halak mindegyike őshonos ezeken a vidékeken, ezért mondhatjuk, abban hogy ki tud kisebbre nőni, holtverseny alakult ki közöttük. Volt így a 19. század közepéig, amikor vizeinkben febukkant az invazív (terjeszkedő) tarka gób, amely azóta jól elszaporodott, legfeljebb 7-8 centis testhosszával vizeink legkisebb hala lett. A tarka gé-

Kurta baing

bet néhány évvel ezelőtt a tüskés pikó „múta alul”, amikor tájainkon is megkerült a bizonyító példánya. Hosszban alig is marad le a tarka gób mögött, testsúlyban viszont annál inkább, mert míg a gób zömök, addig a pikó igencsak vékonyka. Ennek ellenére – akváriumi megfigyelések tanúsítják – a pikó az agresszívebb, a táplálék környékéről mindig elűzte a gébet.

A szúnyogirtó fogasponttyal mint itteni hallal nem érdemes komolyan foglalkozni. Bár neve is elárulja, miért került tájainkra, számos körülmény akadályozta meg elterjedését, néhány meleg vizű parki tó kivételével sehol sem maradt meg, népes önfenntartó állományokat nem alakított ki. Futólag mondjuk – mert erről szól a történet –, hogy igencsak aprócska, a hímek legfeljebb 3,5 centisek, a nőstények viszont hatcentisek is lehetnek.

Törpegép

De akad nála kisebb is. Tavalyelőtt egy olyan halfaj került elő a Tisza-tóból, amelyet eddig még sem a tározóban, sem a folyóban nem észleltek. A Tisza új faja egy törpegép, amely élettartam és méret tekintetében negatív csúcstartó tájainkon. Harka Ákos és munkatársai egy olyan halfajra bukkantak a Tisza-tóban, amely a tározóra és a folyóra nézve is újnak számít.

A Tisza új hala az a kaukázusi törpegébként azonosított faj, amelyet egy 2009-ben fogott szamosi példány alapján elsőként Halasi-Kovács Béla és Antal László írt le a Kárpát-medencéből.

Egyelőre tisztázatlan, hogy a Fekete-tengerben és a Duna torkolati szakaszán honos hal hogyan került a Tisza vízrendszerébe, de hogy közvetlen halászati-horgászati jelentősége nem lesz, az vehető. A mindössze másfél évig élő és legfeljebb mintegy háromcentis testhosszt elérő hal ugyanis még csalinak is kicsi. Közvetve azonban hatással lehet őshonos halainkra, mert szaporasága és nyurgasága következtében gyakori és könnyen nyelhető tápláléka lehet a fiatal ragadozóknak.

Vegyétek figyelembe, hogy a képeken látható halak eredetiben is nagyjából akkorák voltak, mint a képen. Kivéve a törpegébet, amely a valóságban csak fele akkora, mint amekkorának látjátok Harka Ákos fotóján.

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

Május 23.

Dezső, Vilmos és Renáta napja.

Dezső: A latin Desiderius névből származik, melynek kicsinyítő képzős formája a Dezső. Jelentése: kíváncsi, óhajtott gyermek.

Renáta: Latin eredetű név, a Renátusz férfinév női párja. Jelentése: újjászülött.

1987. V. 23. (26 éve)

Bartók Béláról nevezték el a Magyar Rádió URH-n adott harmadik műsorát. MR-3 Bartók rádió néven elsősorban komolyzenei programokat sugároz jelenleg is, URH-n és az interneten is.

1882. V. 23. (131 éve)

A Nyugat-Alpok egyik legfontosabb átjárójában megnyílt az Olaszországot Svájcjal összekötő vasútvonal. A Szent Gotthárd-hágó alatt építették fel. A 46 km hosszú vasútvonalat 79 alagút (a leghosszabb 15 kilométeres), 83 hídon és 14 viadukton vezették át. Az alagút legmagasabb pontja 1154 m magasan fekszik. Mivel e magasságból – főleg télen – komoly problémák adódnak, hosszas előkészületek után 2003-ban megkezdtek az 57 kilométeres ún. Gotthard-bázisalagút fúrását, melyben szintén vonatok futnak majd. Közben pedig 1980-ra elkészült a Gotthard-autópálya-alagút, mely majd 17 kilométer hosszú.

Május 24.

Eszter, Eliza, Vince, Simon, Mária, Zsófia, Szimonetta és Simeon napja.

Eszter: Perzsa eredetű bibliai név, Istár asszír-babilóniai istennő nevéből ered. Jelentése: csillag.

Simon: A héber eredetű név a Simeon név görög Szimón alakváltozatából származik. Jelentése: meghallgattatás.

1999. V. 24. (14 éve)

Az európai nemzeti parkok napja. Az EuroPark nevű szövetség a nemzeti parkok és egyéb védett területek célkitűzéseit és jelentőségét kívánta népszerűsíteni. Az Europarc Szövetség (korábbi nevén Európai Nemzeti Parkok és Natúrparok Szövetsége) 1973-ban alakult, s együttesen 34 ország 400-nál is több védett területért felelős. 1999-ben indított programja alapján május 24-én annak emlékére tartják e napot, hogy 1909. május 24-én alakultak meg az első európai nemzeti parkok Svédországban.

1819. V. 24. (194 éve)

Megszületett Viktória királynő, Nagy-Britannia és Írország uralkodónője, aki Anglia történelmében a leghosszabb ideig, 64 évig (1837-től 1901-ig) uralkodott. 1877-ben Delhiben vette fel Viktória az India császárnője címet, felelevenítve

ezzel az 1858-ban trónjuktól megfosztott nagymogulok hagyományát, így bizonyítva India kulcsszerepét a brit gyarmatbirodalomban.

Május 25.

Orbán, Zsófia, Gergely, György, Márk, Urbán és Márkus napja.

Orbán: A latin Urbánus szóból származik. Jelentése: római, finom, művelt, udvarias ember.

Márkus: Latin eredetű név, a Marcus névből ered. Jelentése: Mars hadistenhez tartozó, neki szentelt.

1739. V. 25. (274 éve)

Orbán napja, aki a szőlőművesek, kádárok, kocsmárosok patrónusa, és a fagyosszentek közé tartozik. Régen szobrot, kápolnát emeltek a tiszteletére a szőlőhegyeken, képmása pedig szőlőprést, hordót, kádárcéhszálót díszített. Ha ezen a napon szép idő járja, akkor hálások a szentnek, ha nem, akkor szobrait megdobálják kövel. Névünnepe, május 25-ét a nyár kezdőnapjának is tartják.

1954. V. 25. (59 éve)

Vietnamban aknára lépett és meghalt Robert Capa (Friedmann Endre Ernő) világhírű – magyar származású – fotóriporter és haditudósító. A háború fényképésze, a 20. századi sajtófotó egyik legmarkánsabb alakja 1931-ben hagyta el Magyarországot. A spanyol polgárháborúban kezdte haditudósítói pályáját, mindig tűzvonalban volt, és stílust teremtett, mert annyira testközelből ábrázolta a háborút, mint előtte senki más (lásd a részletes bemutatót a Jó Pajtás 16. számának 7. oldalán és hátlapján).

Május 26.

Fülöp, Evelin, Gyöngyvér és Aladár napja.

Fülöp: A görög Philippos név rövidülése a magyar alakváltozata. Jelentése: lókedvelő.

Aladár: Germán eredetű név, valószínűleg az Aldarik vagy az Aldemar név megmagyarosodott alakja. Elemeinek eredeti jelentése: öreg, tapasztalt + híres vagy hatalmas, testőrhadnagy, mindenben hatalmas, előljáró.

Május 26., vasárnap

Nemzetközi gyermeknap. A világ több országában megtartott ünnep. 1950 óta május utolsó vasárnapján ünnepeljük a Nemzetközi Demokratikus Nőszövetség 1949. novemberi határozata alapján. A cél ekkor az elmaradt, háború sújtotta országok gyermekeinek megsegítését szolgáló akciók szervezése volt. Ezen a napon minden nagyobb településen játékos programokat, versenyeket, báb- és

színelőadásokat rendeznek a gyermekek számára. Hasonló rendezvény már a II. vh. előtt is létezett: gyermekhet, amely először 1931. májusában került megrendezésre, elsősorban jótékonsági céllal.

1966. V. 26. (47 éve)

Meghalt Tamási Áron író, akadémikus. Legnagyobb írói sikerét az Ábel-trilógiával aratta. Írásaiban főként a székely falvak világát, az erdélyi szegénység életét, a megélhetésért az urakkal és a természettel folytatott küzdelmeit, a székelyek ügyességét és furfangos észjárását ábrázolta. Tehetsége és fantáziája játszi könnyedséggel olvasztotta egybe a tragédiát és komédiát, a misztikumot és a falu józan realizmusát.

Május 27.

Hella, Gyula és Paszkál napja.

Hella: A Heléna és a Helga német becézőjéből származik. A Heléna görög mitológiai eredetű név, Menelaosz spártai király feleségének a neve, aki miatt a trójai háború kirobbant. A név azonban nem őmiatta, hanem Szent Heléna római császárnőnek, Nagy Konstantin császár édesanyjának a tiszteletére terjedt el Európa-szerte, számos változatban.

Paszkál: A héber eredetű latin Paschalis név rövidülése. Jelentése: húsvéti, a nevet a húsvétkor született gyermekek kapták.

1508. V. 27. (505 éve)

A horvátországi Zrinben megszületett Zrínyi Miklós horvát-dalmát és szlavón bán, a szigetvári hős. Helytállását dédunokája, gróf Zrínyi Miklós énekelte meg Szigeti veszedelem című művében. 1566. VII. 6-án II. Szulejmán török szultán 100 000 fős seregével megostromolta a 2500 emberrel védett Szigetvárt. A 600 főre csökkent városrészt visszaszorult a belső várba, a száraz idő miatt a vár védelmét erősítő vízesárok és mocsarak kiszáradtak, a Győrnél táborozó császári hadsereg nem sietett a segítségükre. Végül Zrínyi Miklós a megmaradt 300 fős csapatával kitört a várból, és mindannyian hősi halált haltak az egyenlőtlen küzdelemben.

1937. V. 27. (76 éve)

Megnyitották a Golden Gate hidat San Franciscóban. Ez az Amerikai Egyesült Államok második leghosszabb függőhídja, ami a Csendes-óceánt és a San Francisco-i öblöt elválasztó szoros ível át. A hatsávos út mellett a hídon gyalogosan is lehet közlekedni. Hosszúsága 2737 méter. Hídepítésén itt alkalmaztak a világon először biztonsági hálót – hídfőtől hídfőig –, ez 19 munkás életét mentette meg. A híd számtalan földrengést kiállt, köztük az 1989-es, megsemmisítő erejű, 7,1-es fokozatú rengést. Fennállása óta csak háromszor kellett lezárni az erős szél miatt.

Május 28.

Emil, Csanád, Ágoston, Vilmos, Vilma, Germán és Karád napja.

Emil: Latin eredetű név. Jelentése: versengő, vetélkedő.

Karád: Török, magyar eredetű név, a Kara név -d kicsinyítő képzős származéka. Jelentése: fekete.

1987. V. 28. (26 éve)

Az akkor 18 éves Mathias Rust német amatőr pilóta egy bérelt Cessna 172 P repülőgéppel – kijátszva a Szovjet légvédelmet – a moszkvai Vörös téren landolt. Ezt kihasználva Mihail Gorbacsov szovjet nagybíró kirúgott egy csomó tábornokot, elsősorban azokat, akik elleneztek a reformjait: Szergej Szokolov véderőminisztert, Alekszandr Koldunovot, a légvédelem parancsnokát és másokat...

1923. V. 28. (90 éve)

Megszületett Ligeti György zeneszerző (2001: Ürodüsszeia, A ragyogás; Másnap [2004] – filmzene; Állatfarm, János vitéz – színházi zene).

Május 29.

Magdolna, Mária, Jukundusz és Maxim napja.

Magdolna: A Héber eredetű Magdaléne magyar változata. Jelentése: magdala; torony, bástya.

Jukundusz: Latin eredetű név. Jelentése: kellemes (ember).

1982. V. 29. (31 éve)

Meghalt Romy Schneider (eredeti néven: Rosemarie Magdalena Albach-Retty) osztrák születésű színésznő, Sissy hercegnő leghíresebb alakítója. Ismertebb filmjei: A per; Mi újság, cicamica?

1953. V. 29. (60 éve)

Edmund Percival Hillary új-zélandi hegemászó és Tenzing Norgaj serpa elsőként a világon felérték a Mount Everest csúcsára. Visszatérésük után Indiában és Nepálban is nagy ünnepekkel fogadták őket, Tenzinget egyesek szó szerint istenként kezdték tisztelni, azt gondolva, hogy Buddha vagy Siva reinkarnációja, Hillaryt pedig II. Erzsébet brit királynő lovaggá ütötte.

Madaraink étlapja

Az élőlényközösségekben a növényi és állati népességeket (populációkat) bonyolult kapcsolatrendszerek fűzik össze. Közülük a táplálkozási kölcsönhatás az egyik legfontosabb. Eme kapcsolatok összetett szövevénye a táplálékhálózat, amelynek meghatározó részese a madárvilág is. A madaraknál a legtöbb dologban a has az úr. Nem elég, hogy testüket állandó, ráadásul elég magas hőmérsékleten kell tartaniuk – rajtuk kívül ez csak az emlősökre jellemző –, a repülés adta evolúciós előnynek is meg kell fizetniük az árát. Mivel a helyváltoztatásnak ez a módja igencsak energiaigényes, fontos, hogy energiadús, könnyen és nagy mennyiségben hozzáférhető, jól emészthető táplálékot fogyaszthassanak. A táplálékforrás megléte vagy hiánya ugyanakkor a különböző madárfajok elterjedését számottevően befolyásolja.

A madaraknak nincs idejük az evés elvezetésére. A szájüregük nem is bővelkedik ízlelőbimbókkal. Csőrükkel felaprítják a táplálékot, majd gyorsan lenyelik, és a táplálék felpuhítását, valamint a tápanyag feltárását sajátos emésztőrendszerükre bízzák. A táplálék emészthetetlen része – a szőr, a csontok, a halpikkelyek és a rovarok kitinpáncélja – gyakran a begyükön sem jut túl, mivel azt számos faj köpetek formájában visszaöklendezi a külvilágba. Az élelem megszerzése érdekében számos faj csőre nagymértékben módosult.

A ma élő madarak közül a fácán- és a lúdalakúak rendjét tartja a tudomány a törzsfelföldés során legrégebben kialakult rendszertani csoportoknak. Minthogy fajaikra elsősorban a növényfogyasztás jellemző, így valószínűleg ez a legrégebbi táplálékforrása szárnyas barátainknak. A növényekben

nagy mennyiségű szénhidrát halmozódhat fel, és mivel számos fajuk tömegesen nő, így valóban ideális élelemnek számítanak. A megfelelő mennyiségű energiát fiatal hajtások és rügyek, valamint a szaporodáshoz szükséges virágok és termések szolgáltatják, így rendszerint erre „szakosodnak” a madarak is. A ludak, fácánok és magevő pintyek mellett még az amúgy rovarevő poszták, illetve a gilisztákat kedvelő rigók is a bodzára és más bogyós gyümölcsökre járnak össze. Az Újvilágban élő kolibrik azonban ennél szorosabb kapcsolatot alakította ki: egy-

Halászsas

egy növény virágalakjához alkalmazkodott csőrükkel nektárt szívogatnak, ugyanakkor cserébe beporozzák a virágokat.

Az evolúció során szintén régen megjelent bűvárok és vöcskök „húsos” étrendre váltottak: halakra vadásznak. Tehetik ezt, mivel a halak jóval hamarabb jelentek meg a Földön, mint a madarak, ráadásul könnyen emészthető, fehérjedús a húruk. A legtöbb természetes vízben előfordulnak halak, márpedig a Föld felszínének a legnagyobb

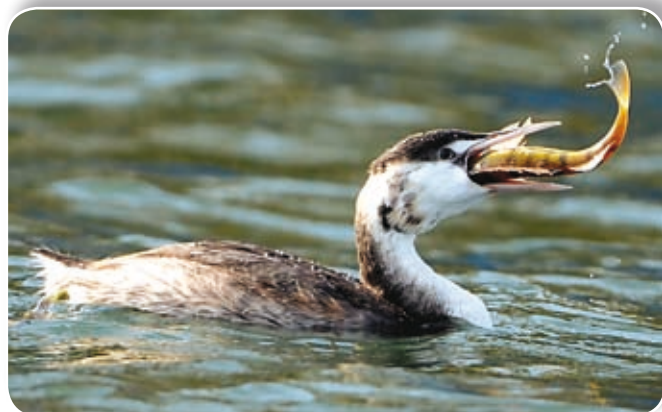
Fekete rigó

részét vizes élőhelyek foglalják el. A később kialakult madárcsoportok – például a sirályok, a csérek vagy a szerkők – több faja is halfogyasztó, miként a tavasszal vagy ősszel a nagyobb vizeink mentén vonuláskor megjelenő halászsas vagy a színpompás jégmadár is.

A halevők után hamar megjelentek a Földön a túlnyomórészt szárazföldi gerincekre „szakosodott” ragadozók is. Bizonyos fajok főként más madarakra vadásznak, amilyen a vándorsólyom vagy a kerecsensólyom, mások inkább apróbb emlősöket fogyasztanak, ilyen a szirti sas, a parlagi sas vagy a bagolyalakúak számos faja. A szoros összefüggést jelzi a kínálattal, hogy az utóbbiak egyedszáma évről évre a kisemlősök ciklikus állományingadozásához igazodik. Még az énekesmadarak között is találunk hűsevőket: a gébicsek rovar táplálékukon kívül apróbb gyíkokat, kisemlősöket, de még madarakat is elejthetnek. De miért kellene a zsákmányszerzés során mindenáron a sérülés veszélyének kitennie magát egy madárnak. Ezt a gondot is megoldották a dögevő keselyűk. Különböző fajaik nyitják meg a döögök hasüregét, miközben némelyek a zsigereket, mások a húst fogyasztják. De a velős csontoknak is akad gazdájuk: a saskeselyű a magasból ledobva apróra töri azokat, hogy ehetővé tegye saját maga számára.

(Folytatjuk)

M. G.

Búbos vöcsök

Lecsap az egérre a bagoly

Inka csér, az „apácamadár”

kolóniák gyakran annyira zsúfoltak, hogy az inka cséreknek meg kell küzdeniük a helyért a guanókormoránokkal.

Az inka csér ügyesen repül, ám az úszásban kevésbé remekel. Képes ugyan meglovagolni a hullámokat, anélkül, hogy alámerülne, de a lába túl kicsi ahhoz, hogy önerejéből haladjon a vizen.

A hideg Humboldt-áramlat gazdag hal-táplálékot adó vizet sodor Peru partjainál az óceán felszíni rétegeibe, és ez számos állat táplálékát biztosítja. A csérek vadászatkor legfeljebb 20 cm-rel a víz felett szitálnak, majd hirtelen a vízbe vetik magukat, és szinte azonnal vissza is térnek a felszínre, csőrükben a halzsákmánnyal.

Az inka csérek követik a bálnákat, hogy felszedegessék az apróbb táplálékdarabokat, sőt olykor az oroslánfókáktól is elcsenik a halat. Amikor a nagy testű állatok kimásznak a sziklára, hogy elfogyasszák táplálékuk-

kat, az inkacsérhajók a közelükben szitálnak, majd hirtelen lecsapnak, és kiszedik a falatot az oroslánfoka szájából.

Inka cséres érdekességek:

– Az inka csért Chilében „mona”-nak hívják, ami magyarul apácát jelent. Azért nevezték így, mert fekete ruhás, fehér fátylat viselő apácahoz hasonlították.

– A csérek a sirályok közeli rokonai, röptük mégis eltérő. A sirályok általában vitorláznak, míg a csérek állandó szárny-csapásokkal, gyakran lefelé fordított csőrrel repülnek.

– A Hannover mellett fekvő Walsdrolde-i madárparkban inka csérek is élnek. Kialakítottak itt a madarak számára egy medencét, melynek vizét egy berendezés segítségével tartják hullámlásban. A látogatók megfigyelhetik a cséreket haladásukat közben.

– Csérek a világ szinte minden táján előfordulnak.

Atetszetős inka csérek hatalmas, lármás kolóniákban élnek Peru és Chile magasan fekvő, szinte megközelíthetetlen nyugati partjain. A bőséges táplálékot adó vizeket guanókormoránokkal és tengeri gödényekkel osztják meg, és minden évben a nyílt tengerre költöznek, hogy guanószigeteken költsenek.

A népes inkacsér-kolóniák több ezer madárból is állhatnak. A faj gyakran telepszik le sirálykolóniák mellé. A sok madár általában meglehetősen nagy lármát csap, mivel a csérek éles hangon kommunikálnak egymással, főleg, ha veszély fenyegeti őket. A

Az árulkodó alak elrejtése

Kevés olyan állat létezik, mint a Közép-Amerikában honos üveg-béka, amelyik képes szinte teljesen láthatatlanná válni. Bőre, teste bizonyos helyein áttetsző, másutt zöld és fekete foltokkal tarkított. Levélre pihenve sokkal inkább tűnik a lombzat elváltozásának, mint valami eleven lénynek. Az üvegbékáknak mintegy 65 faja létezik, amelyek mindegyike az Andok ködbe burkolt erdeiben, patakok fölé boruló fákon él. Bőrük általában zöld, élénk színű pöttyökkel, ami nagymértékben elősegíti beolvadásukat burjánzó környezetükbe. A hatást fokozza hasoldali bőrfelületük, amely annyira áttetsző, hogy látni engedi az állat belső szerveit.

A körvonalak feloldása révén a béka külseje elmosódottá válik. Egyébként is egy állat jelenlétéről semmi sem árulkodik jobban, mint az alakja. A valós alak álcázása tehát az életben maradás roppant hasznos eszköze. Az álcázás egyik nagymesterének, a szürke levelibéka bőrének mintázata teljesen összeolvad a pihenőhelyeül szolgáló faágéval. Még a hosszú lábujjai végén lévő tapadókorongok is színezettek, és bőrén, valamint a lábain úgy futnak végig a sötét színű csíkok, hogy a faággal egységes alakot öltösek. Az észak-amerikai szürke levelibéka egy-egy sötét foltja egybenmossa testét, lábát, a fakérget és a zuzmókat. Csak ugrás közben tűnik elő az állat narancsszínű mintás hasfelülete. Némely dél-amerikai levelibéka hasonlóan álcázja magát, de az eljárást még tökéletesebbé teszi azzal, hogy lábait maga alá húzva körvonalai a környezet számára felismerhetetlenné válnak.

Az impalák légi vészjelzései

Az impala nemigen tehet mást, mint hogy minden erejét összeszedve menekül, ha gepárd üldözi az afrikai szavannában. Menekülése előtt azonban még igyekszik figyelmeztetni a közelben lévő antilopcsordát. Kinyújtott lábakkal mintegy 3 m magasra ugrik, és a farán található mirigyekből jellegzetes szagot bocsát ki. Az ugrás, az erős szag és az impala cikcakkos futása egyértelmű üzenet a mintegy 200 egyedből álló csorda számára: menekülni kell! Az egymás mellett futó állatok a levegőben hagyott szagnyomot követik. Ha mind másfelé szaladnának, a csorda szétszéledne, és a magukra maradt egyedek könnyen a ragadozó áldozatául eshetnének. Ha néhány állat mégis elszakad, a szagnyomot követve visszatárlhat társaihoz. A dél-afrikai vándorantilopok is gyors ugrásokkal, hirtelen szökkenésekkel menekülnek, olykor 3 m-t úszva a levegőben, és a hátuk közepétől a farkuk tövéig nyúló bőrredők faggyúmirigyekből jellegzetes szagot bocsátanak ki. Ha megriasztják, az állat hátán lévő bőrle-beny sörteszőrei fehér tarajként emelkednek ki, mintegy vészjel-zésként a csorda számára.

RÜGYFAKADÁS

Hajnal a falumban

*Falunkban a szél sem dalol,
Mindenütt szürke köd honol,
Üres a sok utca, sivár, puszta.
Az emberek szeme csukva,
Most járkálnak álmukban.*

*A napocska szeme félig nyitva,
De visszacsukta egy pillanatra.
Hűvös ölelése van a csendes szélnek,
A madarak lassan szárnyra kélnek.*

*A legszebb utca mosolyog,
A többi is somolyog.
Szikrát szór a fény milliányi gyémántja,
Mint a víg tükör vigyori pillantása.*

*A fénylő labda az égen törölgeti szemeit,
A komor fa mélyre ereszti pompás gyökereit.
A falumnak csorgó csendje ámit.*

*Felébredt már a posta,
A bolt szeme tárva-nyitva.
Forró nézése lett a napnak,
A felhők pedig kacsingatnak.*

**Rizsányi Manuella, 8. osztály,
Kis Ferenc iskola, Szilágyi**

Ki volt a tanítód?

Alsóban két tanító néni tanított minket, elsőben és másodikban Ürményi Erika, harmadikban és negyedikben Barna Helga.

Az első tanítási napon meglátva osztályfőnökünket, kicsit megnyugodtam, mert kedvesen, mosolyogva köszöntött minket:

– Sziasztok, gyerekek! Menjünk az osztályunkba! – hívott minket.

– Jó napot kívánunk! – mondtuk együtt, és elindultunk libasorban. A terembe érve bemutatkoztunk, és kérte, mondja meg mindenki a nevét. Amikor sorra kerültem, megkérdezte tőlem:

– Neked nem a Ferkó a testvéred?

– De igen – válaszoltam halkán.

– Tanítottam őt is! – mondta.

Amikor elsőbe kezdtem járni, szinte senkit nem ismertem, mert az én óvodámból alig jöttünk a benti iskolába. Egyedül csak Imivel kerültem egy osztályba, ezért egymás mellé ültünk. A tanító néni szinte minden héten más-más helyre ültetett minket, ezért hamar megbarátkoztam a többiekkel is. Nagyon alapos és szigorú volt velünk, de nem bánom, mert megtanított szépen írni, olvasni és jól számolni. Mindig több házi feladatot kaptunk, mint a bések, de mi nem bántuk. Nem engedte, hogy beszélgessünk vagy rosszkodjunk, rendet tartott az osztályban, szigorú volt. Elég magas, vörösbarna a haja, a szeme azt hiszem, hogy barna. Általában sötétebb színű ruhákat viselt, gyakran hordott farmert is. Örülök, hogy tanított minket, megalapozta az osztályunk tudását.

A másik tanítómata Barna Helgának hívják. Fekete, rövid hajú, szintén magas, barnás szemű. Ő rikítóbb színű ruhákban szokott járni. Nála is jól viselkedtünk, mert ő is megkövetelte. Ő is nagyon alapos volt, és mindig sokat tanultunk. Negyedikben négyen jutottunk a matekversenyre Zentára, Árpai, Alex, Anna és én. Ő készített fel minket, és vitt a körzeti versenyre. Körülbelül egyszerre jöttünk ki, mert megvártuk egymást. Az ajtó előtt várt minket, és azt kérdezte: „Sikerült?”

– Hát, igen – válaszoltuk.

– Ennek örülök – mondta vidáman.

– Ehetünk valamit? – kérdezte Bajusz.

– Menjetek ebédelni, spagettit adnak ebédre! Találkozunk az eredményhirdetésekor.

A végén kiderült, hogy mind a négyünknek 80 pontja lett. A jó szereplésünk az ő érdeme is.

Örülök, hogy ők ketten tanították meg nekünk mindennek az alapját. Szerintem nekik köszönhetjük, hogy az osztályunk még most is jól tanul.

Illés Tamás, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Ilyen vagyok én

Sziasztok! Bizonyára már ismertek, ha nem, bemutatkozom.

Az én nevem Péter Györk, magas vagyok, és tízéves. A 3. d osztályba járok, és ne dühíts fel, mert akkor megverlek, de azért kedves is vagyok. Szeretem az állatokat. A kedvenc színem a kék. Szeretem a kényelmes ruhákat. A kedvenc életem a tejfölös, szalonnás tészta. Kertészkedni is szeretek. Imádom a rendet és a tisztaságot. A barátaimhoz képest nem kompizom sokat, és elég élénk a fantáziám, kicsit sokat beszélek. Legjobb barátaim: Kovács Martin, Barna Krisztián, Szabadi Olivér és Rind Roland. Szívesen olvasok képregényeket, a nagymamám pedig kártyázni és sakkozni szoktam.

Ha szeretnél jobban megismerni, bátran gyere el hozzám!

Péter Györk, 3. osztály, Kizúr István iskola, Szabadka

Ilyen vagyok

Valamennyire már mindannyian ismertek, de hogy jobban megismerjétek, bemutatom magam.

Én egy szőke, hosszú hajú, kék szemű lány vagyok. Talán közepes termetűnek mondanám magam. Kerek a fejem, vékony a szám, arányos az orrom. A testalkatom se nem dundi, se nem nádszál. A természetem vidám. Kiegyensúlyozottnak, nyugodtnak, türelmesnek látom magam. Nem szeretem, ha helyettem mások döntenek. Szeretek játszani, csintalankodni. Jószívú és segítőkész vagyok. Szeretek másoknak örömet szerezni. A tanulásban általában szorgalmas, igyekvő, kitartó és precíz vagyok, bár néha rám jön a lustaság. Szabad időmben szívesen barkácsolok, alkotok, rajzolok, és szívesen játszom a barátaimmal. Kedvenc életem a spagetti, palacsinta és a pizza, de a spenótot meg nem eszem. Szeretem a zenét, sportot és az olvasást.

Remélem, nagyjából ti is ilyennek ismertek, de újat is megtudtatok rólam.

Csontos Éva, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Padtársam

*Réka a padtársnőm neve,
nagyon halk, és jó ülni vele.
Szinte minden órán csendes,
néha segít, nagyon rendes!
Zeneórán együtt énekelünk,
szünetekben együtt eszegetünk,
csengőszóra együtt rohanunk –,
nehogy késés miatt legyen bajunk.
Figyel rám, jó barát,
mellettem áll –, ami persze nem árt!
Számomra az osztály legjobb padtársa!
Szomorú vagyok, ha beteg,
és nem jön iskolába.*

**Tar Eleonóra, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

A jó tanuló

A jó tanuló legfőbb erénye a szorgalom. Példaként szeretném bemutatni az egyik osztálytársamat.

Szerencsére elmondhatom róla, hogy a legjobb barátnőm is egyben. Már az óvodában is nagyon jó volt a kapcsolatunk, talán ez azért van, mert hasonló a természetünk. Sokszor álmélkodom azon, milyen kreatív, segítőkész, jószívú, becsületes és szerény, amit nagyon tisztelek benne. A gyengébb képességű osztálytársait sem veti meg, sőt, segíteni próbál rajtuk. Nagyon szeret versenyekre járni, és általában szép eredményekkel tér vissza. A múlt félévben az osztályunk legjobb tanulója lett. Rengeteget tanulhat, ha ilyen jól végzi az iskolát. Becsületességét a kezdetektől fogva nagyon tiszteltem.

Számomra ő testesíti meg a jó tanulóról alkotott képet. Igyekszem én is olyan lenni, mint ő: becsületes, szorgalmas, kitartó, de legfőképp: jó barát.

Szatmári Viktória, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarokanizsa

Szomorú voltam

A legszomorúbb napom az volt, amikor apukám megtalálta a kutyámat, de sajnos későn, mert a kedvencünk elpusztult.

Aznap vidáman keltem fel az ágyból. Reggeliztem, azután apukám mondta, hogy kiviszi a terítőt. Kilépett, és a kutyám sehol sem volt. Először azt gondolta, hogy talán elkóborolt. Amikor a hátsó udvarba lépett, látta, hogy a kutyám a szomszédban fekszik. Gondolta, hogy talán alszik. Sajnos tévedett, a kutya már nem élt. Átsétált a szomszédba, és áthozta a mi udvarunkba. Ásott egy gödröt, és eltemette. Utána közölte velünk, hogy a kutyánk elpusztult. Nagyon sajnáltam. Egész délután szomorkodtam. Este lefeküdtem, de nehezen aludtam el. A kutyámat sohasem felejttem el. Nagyon szerettem őt. Nagyon vigyázott rám, és a testvéremre is. Floknak hívták.

Duránti Rita, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kicsúfoltak

Még egészen kicsi voltam, azt hiszem óvodába járhattam, a mikor ez megtörtént velem.

Szép napra ébredtem aznap, készülődtem az óvodába. Már nagyon vártam, hogy odaérjek, hiszen abban a sapkában mentem, amit előző nap a városban vettünk. A sapka azért volt érdekes, különleges számomra, mert a tetejéről kis giliszták lógtak le. Persze nem igaziak voltak. Akkor még nem sejtettem, hogy miatta szörnyű napom lesz. Odaértünk az oviba, elköszöntem anyukámtól, és siettem be megmutatni a barátaimnak az új sapkámat. Mikor megláttak benne, elkezdtek nevetni rajtam, én meg csak álltam, álltam ott egymagamban. Csak csúfoltak és csúfoltak:

– Nézzétek milyen sapkája van! – mondták nevetve.

Szörnyen éreztem magam, sírva szaladtam a nevelő nénihez, és elpanaszoltam neki mindent. A nevelő néni végighallgatott, és azt mondta, hogy most menjek haza, és holnap ugyanebben a sapkában jöjök óvodába. Ennek nem örültem, hisz nem akartam, hogy még egyszer kinevessenek és kicsúfoljanak. De másnap mégis a gilisztás sapkában mentem az oviba. Fel voltam készülve, hogy újra kicsúfolnak. Mikor beléptem a folyosóra, mindenki dicsérni kezdte a sapkámat, hogy milyen szép, milyen érdekes. Én meg csak álltam megszéppénve. Nem erre számítottam. Csak aztán vettem észre, hogy a nevelő néni mosolyogva állt az ajtóban.

Nem szép dolog a csúfolódás, sokszor kárunk is származhat belőle. Sajnos én már megtapasztaltam, hogy milyen az, mikor kicsúfolnak valakit.

Oláh Anita, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsérnye

Hazavittem a diákkönyvecskét

A diákkönyvecske kiosztására karácsony után, szilveszter előtt került sor. Félttem, mit mondanak majd a szüleim.

A barátaimmal csoportosan mentünk haza. Kicsit hideg volt azon a napon, de az izgalomtól nem fáztam. Az úton jól mulattunk, de amikor a házuk elé értem, megdermedtem. Már mindenki hazaért, mivel én lakom a legmesszebb, ezért egyedül mentem az utcán. A kutyám örömmel szaladt elébem, de én nem figyeltem rá, csak a könyvecskét szorongattam a kezemben. Nagy levegőt vettem, és benyitottam a házba. Az előszobából már éreztem a finom illatot, ami a konyhából áradt, így hát arafelé vettem az irányt. Mikor beléptem, mindkét tekintet rám szegődött. Először apukám kérte a bizonyítványomat. Figyelmesen kezdte olvasni. Néha mosolygott, néha összeráncolta a homlokát. Apukám hosszú idő után átadta a diákkönyvecskét anyukámnak. Anyukám is figyelmesen és érdeklődve nézegette a jegyeimet. A szüleim szinte egyszerre kezdtek el a mondandójukat, de utána anyukám vette át a szót. Dicséretet kaptam az ötösökre, de dorgálást a rosszabb jegyekért. Hozzátettem még azt, hogy jobban tanuljak, és jobb eredményt érjek el a következő félévben. A reakciójukat csak némán figyeltem, és szinte meg sem mozdultam a széken.

Nem számítottam rá, hogy ilyen könyörületesek lesznek velem a jeles átlagom miatt, és jobban sült el, mint ahogy elterveztem. Megígértem nekik, hogy év végére sokkal jobb lesz az eredményem.

Tokodi Melánia, 6. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

RÜGYFAKADÁS

Ilyen vagyok

Szerintem én úgy vagyok jó, ahogy vagyok. Szerencsére nem vagyunk egyformák...

Ilyennek látom magam: néha egy kicsit önző és önféjű, de legtöbbször jólelkű, illedelmes, ügyes, okos és jókedvű. Van, hogy sokat beszélek, persze csak addig, amíg nem jön be a tanító néni. A testem vékony, a szemem zöldesbarna, a hajam barna színű, és a vége mindig begöndörödik. Elég sok különórára járok, melyek közül a kedvencem a kézilabdaedzés. Szabad időmben leginkább labdáznék, de mivel nincs mindennap edzés, ezért vagy olvasok, vagy pedig tanulom a természetet. Sok hibát veszek észre magamon, például az egyik, hogy akarat nélkül megbántok valakit. Az is a gyengéim közé tartozik, hogy nehezen tudom beosztani az időmet, lassan haladok a tanulással.

Remélem, majd sikerül a hibáimat kijavítanom, a jó tulajdonságaimat pedig gyakorolnom.

Csabai Heléna, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Az osztályban tizenöten vagyunk

*Tizenöten vagyunk az osztályban,
tíz fiú és öt lány,
így egy a kettőhöz az arány.*

*Matekon és fizikán
nagy a hallgatás,
lapulunk és figyelünk,
nehogy egyest szerezzünk.*

*Zeng az iskola fala,
mikor zeneórán
felcsendül a tra-la-la.*

*Tornaórán nagy a zsongás,
megy a labdázás, futkosás,
foci és atlétika,
csak a falak össze ne omoljanak!*

*Játszunk, bolondozunk,
sokat tanulunk, okoskodunk,
ilyen a mi osztályunk.*

**Pletikoszity Tamás, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Nyolc kerek év

– Nyolc év! Oly hosszúnak tűnik, pedig oly rövid, oly gyorsan elmúlt. S most ezt írom le, egyetlen fogalmazásban? Túl nehéz, de megpróbálom.

Nyolc éve, mikor még a táskámnál is kisebb voltam, elindultam iskolába, persze anyukámmal. Lassan megkedveltem az órákat, de még jobban a szüneteket. Csak múlt, múlt az idő. Jó tanulóként vártam az ötödik osztályt, és hát mint minden más, ez is elérkezett. Két csoportra osztottak bennünket, de nem nagyon bántam. Új osztállyal folytattam az általános iskolát. Jó jegyekkel tértem haza, de voltak ám rossz napok is, rossz jegyekkel. Lassan belelendültem, és elkezdett múlni az idő. Nyári táborokban jártam, ez nagyon tetszett. Majd hetedikben újból egy csapat lettünk, egyetlen nagy csapat. Mint egy szép álom, olyan volt az elmúlt hét év. És most végzős diákként sok teher nyomja a vállamat. Merre tovább, hogyan tovább? Készülök már mindenre. Már nincs sok hátra, a kevés időt is meg kell becsülnöm, és tanulni az érettségire. Barátokkal lenni, az is fontos, hiszen hamarosan szétválunk útjaink. Most április van, lassan ideér a ballagás, a befejezés. A régen várt befejezés. De most, hogy itt van előttem, kevésbé várom.

Nyolc kerek év, már el is múlt, talán lassan el is felejttem az itt töltött időt. Remélem, hogy minden sikerülni fog, és tíz év múlva, ha újra találkozunk, az eredményekről fogok mesélni a barátaimnak.

Palatinus Oszkár, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsérnye

RÜGYFAKADÁS

Ilyen vagyok

Ha az ember tükörbe néz, önmagát látja ott. Azt mondják, hogy kamaszkorban ezt igen gyakran tesszük. Én, Holló Viktor ugyanis most éppen ebben a korban vagyok, de nemcsak arról fogok most írni, aki a tükörből visszapillant rám, hanem sokkal többről. Azt is elmondom magamról, ami a tükörben nem látszik.

Az adai általános iskola nyolcadik osztályos tanulója vagyok. Tagja egy jó kis osztályközösségnek. Nyolc éve kerültem ebbe a társaságba, és itt jól érzem magam. Mi együtt gyorsan elsajátítottuk az írás, olvasás, számolás tudományát. A felsoroltakból én a számolást szerettem meg legjobban, és szívesen foglalkozom vele. Mostanában eszembe jut Nyilas Misi, aki az osztálytársát még tanította is. No, én azért olyan jó nem vagyok, hogy matektanár legyek, csak éppen jobban szeretek vele foglalkozni, mint a gyenge és erős igékkel.

Szép élményem az, amikor matekversenyen képviseltem az osztályt. Akkor még az alacsonyabb fiúk közé tartoztam, és emlékszem, mivel nem tudták a nevemet, csak kis szókének szólítottak. Azóta sok víz lefolyt a Tiszán, elszálltak az évek, és én rádolgoztam, hogy ne maradjak „kis szóke”. Beiratkoztam a kézilabdaklubba, szorgalmasan edzek, és meg is nyúltam. Azt hiszem, minden fiatal figyel a külsejére: szeretne magas és vékony lenni. Ezért én az étkezésemre is ügyelek, csak néha fogyasztok el egy pizzát vagy egy nagy szelet tortát. A csokit sem vetem meg, és a fagyit is kimonodtam szeretem!

Legszívesebben sportos ruhákat hordok, és kényelmes sportcipőt. A szüleimtől kiharcoltam már, hogy olyan öltözkézet vehessek magamra, amit szeretek. Akkor vagyok boldog, ha az akaratomat és ötleteimet megvalósítom. Azt mondják erre a felnőttek, hogy az ilyen fiatal önféjű?

– Én akkor is ilyen vagyok!

Én ezt pozitív tulajdonságnak tartom, mert határozottságot jelent.

Másik jó tulajdonságom, ha nem veszik dicsekvésnek az, hogy kitaró vagyok. Nemcsak a munkában, hanem a tisztaság- és rendszeretben is. Magamat is és a szobámat is tisztán tartom, és ügyelek arra, hogy a tanszereim a szokásos helyen legyenek. A barátaimhoz ragaszkodom és őszinte vagyok. Szeretek társaságban lenni, és úgy mondják, jó tréfacsináló is vagyok. Talán a hirtelen természetemből jó lenne egy kicsit lefaragni. Véleményem szerint elfogadható fiatal tudok lenni. A környezetemmel, társaságommal elégedett is.

– Mivel nem vagyok megelégedve?

– A válaszom az, ha én még egyszer születnék, akkor is ilyen lennék.

Holló Viktor, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Tavaszi

Tavasszal kisüt a nap,
A gyerekek labdázni akarnak.
De apró gondok akadnak,
Ezek az iskolafalak.

Tanárnő, kérem! Menjünk ki,
Labdázni szeretne mindenki!
Tanárnő nem enged, sok a tananyag,
De szíve mélyén ő is kint ülne a fák alatt!

Ilyenkor figyelni nem lehet,
Csak bámulod a kéklő eget.
A zöldellő fű hívogat,
Mindenki lerakná a tollakat.

A csengő megszólal, rohanunk ki,
Mindenki az udvaron akar lenni.
Mire a csapat leér, jaj, egek!
Hirtelen becsöngetnek.

Nem baj, pajtások, még csak néhány nap,
Eljön a nyár, s ránk süt a nap.
Míg a víz habjaiban lubickolunk,
Nincs mitől félni, s nem is tanulunk.

Bács Ágnes, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Kedves Pajtások!

Kellemes meglepetés a **szabadkai másodikosok (Jovan Jovanović Zmaj iskola)** és **harmadikosok (Kizúr István iskola)** jelentkezése. Találó kifejezéseket tartalmazó, jól megszerkesztett fogalmazásokat küldtek és szép rajzokat. Remélem, még sokszor lesz alkalmunk találkozni velük a Rügyfakadás oldalain.

Bemutakozás, jellemzés a mai válogatás témája. S mivel erről minden korosztálynak van mondanivalója, így megfigyelhetjük a fogalmazási készség alakulását harmadiktól a nyolcadik osztályig prózában (**Ilyen vagyok, A jó tanuló, Hazavittém a bizonyítványom**) és versben (**Ha fiú lennék, Padtársam**).

Közeledik a tanév vége, ami a nyolcadikosoknak az általános iskola befejezését, életük egy szakaszának lezárását jelenti. Nem csoda, hogy föltámadnak a **Nyolc kerek év** emlékei, s ezek közül a legtöbb a tanító alakját idézi.

Szokásukhoz híven az adaiak ismét vastag borítékot küldtek, s benne többek között a derűlátó ötödikesek újabb 15 „színes” verse. Ezekkel a következőkben fogom „színesíteni” a Rügyfakadás oldalait. Nagyon szép fogalmazásokat kaptam a zentai (Thurzó Lajos iskola) negyedikeseitől és ötödikeseitől is. A küldeményeket név szerint a következőknek köszönöm:

Ada: Apró Andrea, Bajusz Árpád, Bátorfi Csillag, Csuvik Sarolta, Dóci Ivett, Dorogi Dominik, Gajdos Viktor, Gordán Carmen, Horvát Aliz, Hugyik László, Illés Tamás, Kállai Sándor, Kocsis Tamás, Körösi Kitti, Lorbah Nikolett, Lehocki Péter, Pálfi Paula, Pámer Bence, Papilion Zsolt, Raffai Balázs, Rigó Edvárd, Rigó Kitti, Rind Roland, Szivovica Krisztina, Smit Alex, Szentí Tímea, Szeszták József, Tóth Ádám, Varnyú Réka, Varsi Anett, Vastag Krisztina, Virág Anna és két névtelen;

Szabadka, Jovan Jovanović Zmaj iskola: Duránti Rita, Köteles Éva; Rajzot küldött: Ajtai Balázs, Köncöl Andor, Kéri Sándor és Márton Máté; **Kizúr István iskola:** Kovács Martin, Paoli Dávid, Péter György; Rajzot küldött: Bicskei Viktor, Gyórfi Gabriella, Horvát M. Vivien, Katona Viktor, Kovács Martin, Kubik Annamária, Makai Dominik (2 rajz), Makán Jázmin, Markelić Milán, Paoli Dávid, Péter György, Szánovity Noel és Tót Szandra;

Zenta, Thurzó Lajos iskola: Abonyi Zsóka, Csabai Heléna (2 írás), Csontos Éva (2 írás), Fodor Kinga (2 írás), Kaszás Tamás (2 írás), Mucsi Krisztina, Nagy Áron és Pósa Boglárka.

Tudom, hogy ilyenkor, a tanév vége felé nagyon sok elfoglaltságotok van, de biztosan megbújnak még a füzetek lapjain olyan írások, amelyek a Rügyfakadás oldalaira kíváncsiak. Ne hagyjátok őket feledésbe merülni!

Tomán Mária

Ha fiú lennék...

Ha fiú lennék,
Futnék s fociznék,
Biztos nem kapusnak állnék.
De a lányokat nem piszkálnám,
Inkább csak a bókjaimat sorolnám.

**Hovanyec Ildikó, 7. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Jared Leto

A Thirty Seconds To Mars Up in the Air című zeneszáma világszerte uralja a toplistákat, és ezzel együtt az idén megjelent albumuk a Love, Lust, Faith and Dreams is. A frontember Jared Leto, aki mellett bátyja Shannon Leto, valamint a szarajevói születésű, horvát szülőktől származó Tomislav (Tomo) Miličević alkotják az együttest. Jared Leto azonban nem csupán zenével foglalkozik, színészi karriert is befutott, sőt előbb lett színész, mint zenész. Képzelt interjúnkban Jared Leto válaszol a kérdéseinkre.

– Hogyan kezdett el érdekelni a zene és a színészet?

– A művészetet anyám szerette meg velem, és arra biztatott folyamatosan, hogy szabadon fejezzem ki magamat. A zene már egészen kis koromban érdekelt. A Pink Floyd és a Led Zeppelin volt rám nagy hatással. Azután lett egy törött zongorám, és azon gyakorolgattam. A művészetek meghatározták az életemet, a későbbiekben művészeti egyetemre jártam, és eredetileg a festészet érdekelt.

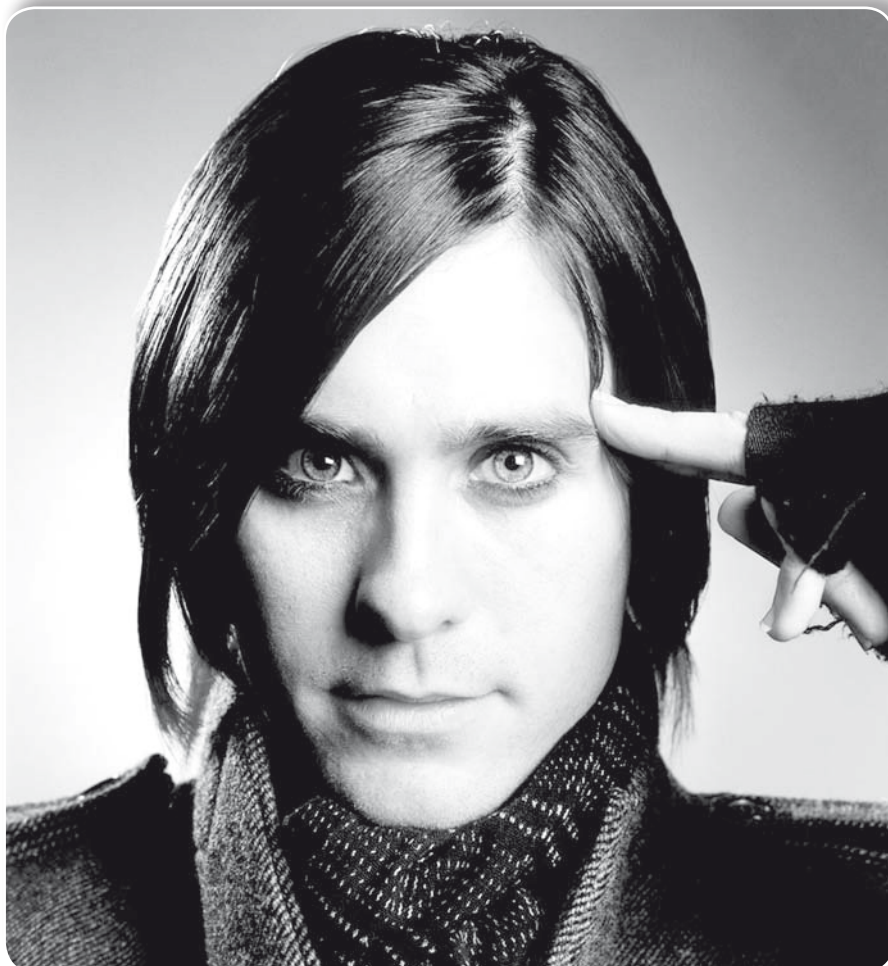
– Mikor evezteél filmes vizekre?

– Ennek is köze van a tanulmányaimhoz, ugyanis egy idő után átiratkoztam filmkészítési szakra. Az első filmem a Crying Joy volt, amit a tanulmányaim során írtam, és én is játszottam benne. A filmezés mindjobban érdekelt, ezért a kilencvenes évek elején átköltöztem Los Angelesbe, mert úgy gondoltam, ott könnyebben beindul a karrierem. Ez így is lett, habár a kilencvenes évek közepéig váratott magára.

– A Crying Joy-t leszámítva, melyik volt az első szereplésed?

– Jordan Catalanót játszottam a My So-Called Life című tinisorozatban. Csak egy évig tartott, de az MTV többször is másorra tűzte, így meghozta számomra az áttörést. Ugyanabban az évben Alicia Silverstone-val játszottunk a Cool and the Crazy című tévéfilmben, majd 1995-ben jött az első mozifilmem, A szerelem színei. Egy év múlva Christina Riccivel szerepeltem Az utolsó nagy királyban, ezek után pedig sok híres színésszel jelentem meg egy filmben, többek között Danny Gloverrel, Dennis Quaidel, Nick Nolteval, George Clooney-val és Sean Penn-nel. A kilencvenes évek második felére már egészen elfoglalt lettem.

– Hogyan indult számodra a 2000-es év?

– Szintén sok munkával, 2000-ben az Amerikai Psychóban játszottam, majd a Rekviem egy álomért című filmben, amely kapcsán már a kritika is dicsért. Két év múlva a Pánikszobában játszottam Jodie Fosterrel és Kristen Stewarttal, azután pedig a Nagy Sándor, a hódítóban idéztem meg a múltat. Sokat emlegetett filmem a Chapter 27 is, amely 2007-ben jött ki.

– Módszeres színésznek ismer a filmvilág. Mi mindenre vagy képes a szerep kedvéért?

– A Rekviem egy álomért című filmben egy kábítószerfüggőt alakítok, a hiteles megformálás érdekében több mint tíz kilót fogytam. A Chapter 27-hez pedig több mint húszat híztam, mert abban John Lennon gyilkosát alakítom. Ez nehezebben ment, mint a fogyás. Utána újból diétára fogtam magamat, ez pedig már teljesen kimerítette a szervezetemet. Nem csinálok többé ilyesmit, nem jól éreztem magamat.

– A bátyáddal, Shannonnal alapítottátok a 30 Seconds To Mars együttest, amelynek hatalmas a rajongótábora. Összetartóak vagytok?

– A testvérem is művészvizekre evezett, és hozzám hasonlóan sokoldalú. Ötévesen kezdett el dobolni, szeret fényképezni, és több filmben együtt szerepeltünk. Az együttest 1998-ban alapítottuk, azóta a színészi és a zenei pálya között ingázom. Előfordult, hogy némelyik szerepet le kellett mondanom az együttes miatt. Szükség van olykor a kompromisszumokra.

– Hogyan sikerül összehangolnod a színészi és a zenei karrieredet?

– Igyekszem nem keverni a kettőt, például nem fellépni azokon a helyeken, ahol épp filmbemutatóm van. Más a színészkedés, és más a zenélés. Élesen elválasztom a kettőt.

L. M.

Ilosvai Selymes Péter

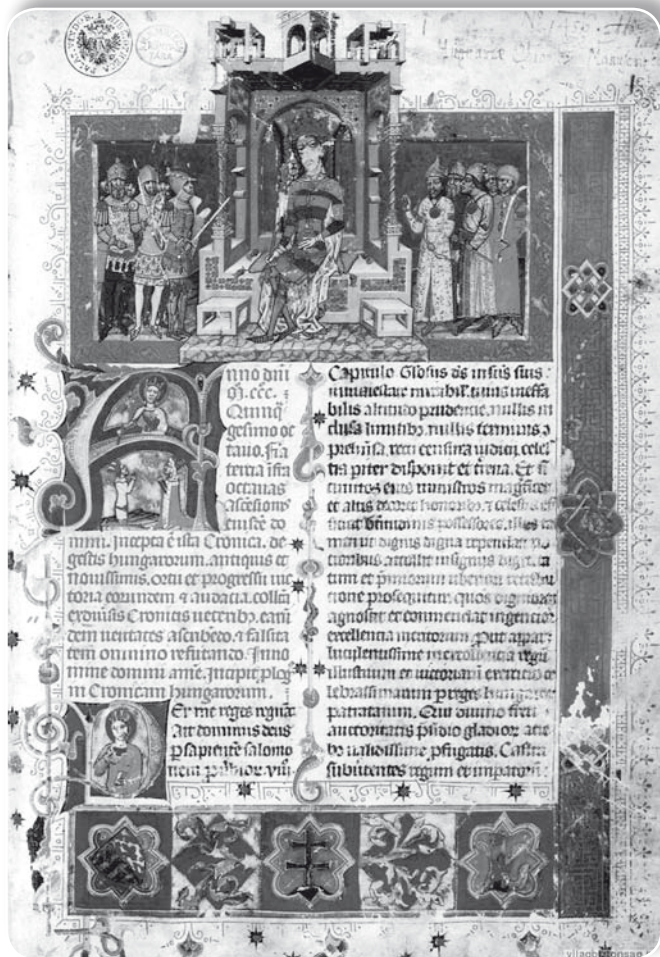
Toldi Miklós históriája

(Részlet)

Mostan emlékezem az elmúlt időkről,
Az elmúlt időkben jó Toldi Miklósról,
Ő nagy erejéről, jó vitézségéről;
Csuda, hogy mindeddig nem emlékeztünk erről.
Az örök istennek nagy sok ajándéka,
Kivel mindez világ körös-környül rakva;
Az erősség sem utolsó áldomása,
Kivel Toldi Miklóst régen ő megáldotta.
Gyakran gondolkodtam ezen én magamban,
Keveset olvasok róla krónikában,
Maga méltó volna írni ezt is abban;
Az énekszerzők is feledkeztek dolgokban.
No azért dolgait szép renddel megértjük,
Isten ajándékát benne megtekéntsük,
Az jó vitézeknek például jelentsük,
Az félelmeseket ezzel megbátorítsuk.
Írtak akkor ezerháromszáz és húszban,
Toldi Miklós hogy születék Nagyfaluban,
Velencei Károly vala kirátságban.
Erős, vastag gyermek Toldi kicsin korában.
Fiát Toldi Lőrinc felnevelte vala;
Az öregbik fia jó Toldi György vala,
Károly udvarában György ám felment vala,
Károly fiát ez Toldi György szolgálta vala.
Idő telvén Toldi György megházasodék;
Miklós húsz esztendőös vala, hogy ez esék;
Az jó Károly király világból kimúlék,
Akkor Magyarország siralomba hozaték.
Károly fiát, Lajost királlyá választák,
Urak az királnak nagy híven szolgálnak,
Laczfí András neve az nádorispánnak,
Nagy urak Budában az királnak szolgálnak.
Otthon Toldi Miklós lakik az anyjával,
Lát minden dologhoz az béres szolgálkkal,
Hatalmas erejét nézik nagy csudával,
Nagy malomköveket emelget egy karjával.
De hogy Budából Toldi György megjő vala,
Vitézlő szolgálí rudat hánnak vala;
Toldi Miklós köztök ott forgolódik vala,
Vissza két annyira az rudat veti vala.
Oly nagy nehéz követ, melyet hánnak vala,

Azt is sokkal messzébb visszaveti vala;
Bátyjának az dolog mind hírével vala,
Öccsét ez dologért gyakran megfeddi vala.
Magában Toldi György úgy búskodik vala,
Miklósra, öccsére nagy haragja vala,
Szerető szolgáját mert megölte vala,
Kiért réten, nádon Miklós búdosik vala.
Igen keserüli Miklóst az ő anyja,
Titkon azért ötet éléssel táplálja,
Szárcsamonnyal néha ő asztalát tartja,
Míg megkegyelmeze nékie az ő bátyja.
Nemsokára Laczfí András jó Budára,
Erdélyből indula Lajos udvarába,
Az uton mentében Váradot haladá,
Nagyfalu határán hadával hogy ballagna.
Ott egy általúton hogy ő mégyen vala,
Véletlenül utát elvesztette vala,
Egy rakodó szénaszekeret lölt vala,
Toldi Miklós kezében nyomtató rúd vala.
Sok szóval az utat tőle kérdik vala,
Toldi Miklós ezen igen búsult vala:
Nyomórudat fél kezével kapta vala,
Buda felé utat azzal mutogat vala.
Történék hogy esmég esék gyilkosságba,
Melyért következék néki búdosása,
Bolyog és búdosik, mégyen jó Budára,
Csakhamar bójuta ő Pestnek városába.
El-lefűggesztette fejét nagy bánatban,
Mert egy pénze is nincs üres tarsolyában:
Tehénvágó-hídhöz mégyen koplalásban,
Hogy májat kaphasson, ólalkodik magában.
Pokol-fene bika szarvon kötve vala,
Kit akkor mészáros vágni akar vala,
Bika rugaszkodván kötél szakadt vala,
Toldi Miklós látá, bika után fut vala.
Hamar hogy eléré, farkon megragadá,
Az farkánál fogva mészárszékhez voná,
Ki ez dolgot látá, felette csudálá,

Miklósnak akkoron sok máj adatott vala.
Azután Budára hogy általment vala,
Mészárosnak ott is igen szolgál vala,
Nagy tehéntagokat egyedül hord vala,
Kiért mészárosok Miklóst jól tartják vala.
Nem sok napra méne király konyhájára;
Nem vala udvarnál Toldi György, az bátyja,
Csak ételért az szakácsokat szolgálja;
Étel után szennyes fazakokat mos vala.
Onnét a Dunára vízért küldik vala,
Két jó öreg kondért hamar ragad vala,
Két kezében vízzel teli hozza vala:
Az ő nagy erején elálmélkodnak vala.
De mikor vitézek rudat hánnak vala,
Ifjú Lajos király sokszor nézi vala,
Miklós is konyháról odaballag vala,
Kétannyira veti, – király csudálja vala.
Egyszer király kérdé: honnan való volna?
Toldi Györgynek mondják atyjafia volna,
Gyilkosságért hazul elbúdosott volna,
Toldinak az király megkegyelmezett vala.
Parancsolá király, levelét megírnák,
Toldi Györgynek ír a mint hú szolgájának:
Kegyelem megvolna öccsének, Miklósnak,
Ne tartaná Miklóst otthon – ír – nagy kárnak.
Ímé mihelt Toldi az porondra juta,
És csolnokból bátran fegyverét kiraká,
Ottan ő csolnokját vízen elbocsátá;
Az cseh vitéz kérdi: mi légyen annak oka?

GYÖNGYHALÁSZ

„Tudod, vitéz – monda – elég egy embernek
Vízen egy csolnokban járni egy személnek;
Meg kell ma itt halni, tudod, egyikünknek,
Nem szükség a hajó, tudod, megholt embernek!”
Ímé Toldi szívből úristent említé,
Erős cseh vitézzel ottan ölbe méne,
Szörnyű rángatással fásasztá, epeszté,
Ugyan ropog vala az cseh vitéznek teste.
Csudáltos vala Toldi erőssége,
Keze között csehnek elolvada teste;
Cseh vitéz, hogy látá, ottan elijede,
Azért Toldi Miklós csehet térdére ejté.
Oly igen szabódván cseh vitéz, így szóla:
„Fiam, kérlek, de ne siess halálomra:
Tizenkét vitéznek minden sok marhája
Tiéd lészen, vitéz, magammal apródsága.”
Meg sem hajla szíve Toldi Miklósnak;
Hamar fejét vövé az cseh Mikolának,
Fejét és marháját adá az asszonnak:
Így állá bosszúját meg siralmas asszonnak.
Ímé az királnak ebben hír lőtt vala,
Toldi vitézségét, erejét csudálá;
Király azért ötet fejéhez választá,
És tizenkét lóra néki hópénzt adata.
(1574)

Kedves Olvasó Tanulók!

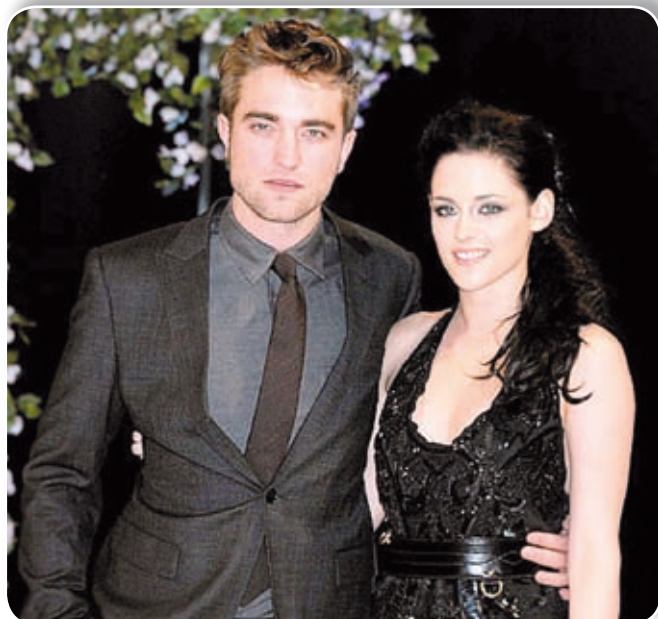
Egy nagyon régi széphistóriából, Ilosvai Selymes Péter **Toldi Miklós históriája** című művéből olvashattok ma részletet rovatunkban. A **Toldi** alaptörténetével, Arany János trilógiájának (1847-től 1879-ig írta részeit) első részével már az általános iskola felső osztályaiban megismerkedtek, folytatását, a **Toldi szerelmét**, illetve a **Toldi estélyét** pedig a középiskolában olvassátok. Arany János történeti históriájának/verses regényének egyik forrása Ilosvai Selymes Péter 1574-ből származó műve volt. Többek között ugyanezt a forrást és történetet dolgozza fel Kisfaludy Károly is 1825-ben, **Tihamér** című lovagregényében – s miként a műfaji besorolás sejteti, ez utóbbi regényben nem Toldi Miklós a főszereplő, hanem maga a korszak, I. (Nagy) Lajos király uralkodásának és hadjáratainak ideje. Nagy Lajos volt az első (és talán a legnagyobb) magyar „lovagkirály” történelmünkben – 1347-ben és 1350-ben személyesen vezetett hadat Nápoly ellen. Alakját több krónika, história teszi elbeszélése tárgyává. Uralkodásának idején élt, s személyes tanúja volt a kornak Kükkülei János. Az ún. Kükkülei-krónikában írta le az uralkodó életrajzát és hadjáratainak történetét, s egyes feltételezések szerint a Kálti Márk által írt Képes Krónika (nyitólapján I. Lajos képe) összeállításában és gondozásában is részt vett. Nagy Lajos uralkodásának ideje nemcsak lovagtörténet, hanem a művészetek, a kultúra térhódításának ideje is. Nem furcsa hát, hogy még a 19. században is foglalkoztatja a regényírókat, s van jelentősége („üzene”)- az akkor aktuális korszak történetében is.

Bence Erika

Miután bealkonyodott

Utánanéztünk, hogy mivel foglalkozik
a Twilight-sorozat némelyik sztárja
mostanában, kinek mit hozott a tavasz.

Értékes tollat kapott

Terhes, szakított, kibékült... mindenféle hírek keringenek Kristen Stewartról, aki április elején ünnepelte születésnapját, és úgy tudni, hogy Robert Pattinson nem akármilyen ajándékkal kedveskedett neki. Állítólag Kristen gyűjti a különleges tollakat, ezért meglepte őt egy gyönyörű, limitált szériás darabbal, amelynek természetesen az ára sem bakfitty. Ez érthető is, hiszen a spéci íróeszközből összesen negyven darabot gyártott a Bentley autóség. A toll hegye aranyból van, külső része pedig az autógyár legelső modelljének műszerfalára emlékeztet. A Kristennek szánt tollba még egy feliratot is gravíroztak: a 2013-as dátumot, a színésznő nevét, és az „R-től” feliratot. A szülinapi buli egyébként Los Angelesben volt, a Hanson együttes lemezbemutóján.

Kristent egy meglepő elismerés is érte mostanában, miután a neves Glamour magazin az év legjobban öltözött sztárjává kiállította ki. Meglepő ez azok után, hogy általában mennyi bírálat érte a színésznő külsejét és öltözködési stílusát. Ehhez képest maga mögé utasította Emma Watsont és Katalin hercegnét is. Kristen egy lapnak azt nyilatkozta, hogy korábban nem nagyon érdekelte mit vesz fel, és csak mostanra kezd kikristályosodni számára, miben is érzi igazán jól magát:

– Fura, de kiskoromban a bátyám volt a stílusikonom. Folyton tőle csórtam a ruhákat, emlékszem, az ovis „mi leszek, ha nagy leszek?” napra rockstárnak öltöttem. Manapság már Stella McCartney-féle ruhákban szeretek megjelenni. Azért kedvelem, mert nem bonyolítja túl a dolgokat. Elismerem azt is, hogy akadtak ballépéseim, de mivel egy divattervezőt sem szeretnék megsérteni, nem árurom el, melyik ruha választását bántam meg kissé – mondta a divathoz fűződő viszonyáról.

A Glamour magazin listája egyébként a negyedik helyezett Emma Stone-val folytatódik, ötödikként pedig Taylor Swift futott be.

Versenyautóval száguldozott

A „világfájdalmas képű szösz”, azaz a visszahúzódo Jasper vámpírt alakító Jackson Rathbone, illetve Jackson Monroe Rathbone V. mostanában az apaságot gyakorolja, miután kilenc hónappal ezelőtt megszületett fia, akit Jackson Monroe Rathbone VI.-nak neveztek el. Ez amolyan családi hagyomány. Az apaság miatt Jackson felosztatta zenekarát, a 100 Monkey's-t a rajongók nagy bánatára. Néhány filmben viszont megjelent az Alkonyat óta, legutóbb pedig sort kerített arra is, hogy a Toyota hagyományos jótékonyági sztárfutamán vegyen részt, több színésszel és hírességgel együtt. Ott egyik interjúban mesélt arról, hogy nem gondol komolyabban foglalkozni autóversenyzéssel. Jól megy neki, de korántsem kitűnően, viszont egy autós témájú filmben szívesen szerepelne (kaskadőrök és a profik segítségével).

Jacksont elkísérte a családja, így fiával is játszhatott a verseny pihenője idején, sőt egy másik Alkonyat-sztár is jelen volt, méghozzá a Rosalie-t játszó Nikki Reed, aki csak azért ment el, hogy szurkoljon Jacksonnak. Ők ugyanis régi jó barátok. Amíg a Nikki Reed által alakított Rosalie a filmben Bella (Kristen Stewart) és Edward (Robert Pattinson) gyerekeit babusgassa szívesen, a valós életben ezt Jackson fiával teszi.

Herkules vs. Herkules

Kellan Lutz az izmos Emmet vámpírt alakította a Twilight-ban. Vele kapcsolatban olyan hírek röppentek fel, miszerint szakított a barátnőjével. Aki viszont Kellant filmben szeretné látni örülhet, mert úgy tudni, hogy a Hercules 3D-ben szerepel majd. Valójában jövőre két Hercules film is várható, egyiket Brett Rutner az X-Men és a The Last Stand rendezője készíti Dwayne „The Rock” Johnson főszereplésével. A másikat viszont Renny Harlin, akinek nevéhez például a Die Hard 2., a Nightmare on Elm street 4., vagy a Cliffhanger fűződik. Az ő Herculesének főszereplője lesz Kellan Lutz. A forgatás mostanában kezdődik Bulgáriában. A film jövő nyárra várható.

Összeállította: L. M.

George Clooney az űrbe repül

Egyelőre csak filmen. A színész ugyanis Sandra Bullockkal együtt lesz főszereplője a Gravity című filmnek, amelyben bajbajutott asztronautákat alakítanak. Az Alfonso Cuarón által rendezett filmet eredetileg 2012 novemberéig tervezték elkészíteni, de azután új megjelenési dátumot kapott. A sztoriról egyelőre annyit, hogy két űrhajós (Clooney és Bullock) éppen űrsétán vesz részt, amikor technikai hiba történik az űrállomáson, egy robbanást követően pedig az űrben lebegve próbálnak biztonságba jutni. A filmkészítők szerint a film látványvilágát a 3D-s technológiai erősíti.

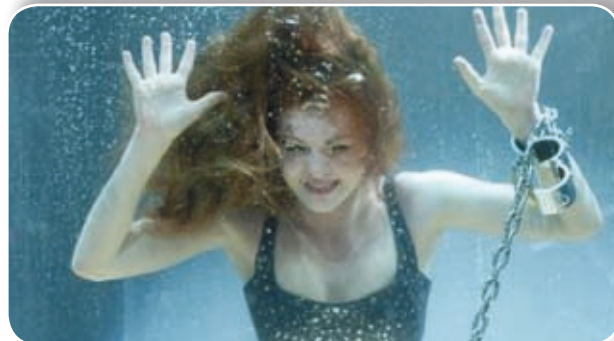
A kis divatmogul

Suri Cruise még csak hét éves múlt, de máris másfél milliós szerződést irt alá a nevét viselő divatcég indulása kapcsán. Tom Cruise és Katie Holmes kislánya ugyanis nagyon szeret rajzolgatni és ruhákat tervezni, így talán érthető, hogy a híres szülők jóvoltából máris esélyt kap a divatpiacon. Suri egyelőre a hozzá hasonló korú kislányoknak tervez ruhákat, a cégvezetők pedig gondosan ügyelnek arra, hogy a gyermekmunka szabályait a szülők felügyeletével betartsák. Suri jelenleg New Yorkban él mamájával, és azt reméli, hogy saját márkája hatalmas világsiker lesz.

SZTÁRVILÁG

Lélegzetelállító forgatás

Hamarosan érkezik a Szemfényvesztők című film, amelyben Woody Harrelson, Dave Franco és Jessie Eisenberg mellett A nagy Gatsby-ben szintén megjelenő Isla Fischer is főszerepet kapott. A történet középpontjában egy bűvészcsoport áll, akik hihetetlen mutatványaik mögé rejtik valódi céljukat: a bankrablást. Isla Fischer a forgatás kapcsán osztotta meg filmrajongókkal, hogy az egyik mutatvány során kellemetlen helyzetbe került. A szó szerint lélegzetelállító jelenetben a színésznőt leláncolják egy hatalmas, vízzel teli tankban. A feladata egyszerűnek tűnt: merüljön le a víz alá, játssza el, hogy a fulladás határán van, és kétségbeesetten dörömbölgjön az üvegen. Ha probléma adódna, egyetlen gomb megnyomásával másodpercek alatt leeresztheti a vizet, nem messze tőle pedig egy stábot várokozik egy oxigénpalackkal. Az óvintézkedések azonban nem voltak elegek, és a jelenet forgatása kis híján tragédiába fulladt. Isla azt mondta, hogy összegabalyodott a lánc, ezért nem tudta megnyomni a pánikgombot, az oxigénpalackkal várokozó ember pedig túl messze volt. Mire erre rájött, szinte teljesen elfogyott a levegője, pánikba esett egy kis időre, majd valahogy sikerült kibogoznia magát a láncból, és felúszott a felszínre. A színésznő így utólag örül annak, hogy az ijedségen túl nem történt nagyobb baja, de azért nem szeretne még egyszer hasonlót átélni. Azt is elmondta, hogy öröm az ürömben: legalább az alakítása hiteles lett.

Mindenkit lecserélnek

Úgy hírlik, igencsak megcsappant az American Idol nézettsége az utóbbi időszakban, ezért a tehetségkutató készítői úgy döntöttek, hogy radikális változásokat vezetnek be a műsor megmentése érdekében. Első lépésként megváltak mind a négy bírójuktól: sem Nicki Minaj, sem Mariah Carey, sem pedig Keith Urban nem tér vissza a következő évadban, míg Randy Jackson tizenkét év bíraskodás után önként vett búcsút a műsortól.

Canon imagePROGRAF iPF6450

Most kivételesen három olyan (fényképminőségénél is jobb) tintasugaras nyomtatót mutatunk be, melyeket nem otthoni használatra, hanem profioknak, csúcsmínőségű „méteres” képek nyomtatására szerkeztettek, gyártottak le. Ezeket Belgrádban láttuk munka közben, ahova az OSA Inžinjering cég (<http://www.osa.rs>), a Canon nyomtatók vezérképviselője volt olyan kedves nemrég szerkesztőségünket is meghívni egy komoly bemutatóra.

Az iPF6450 609,6 mm (24”) széles, 12 színű, vízbázisú pigmenttintát használó tintasugaras nyomtató, mely magas hatékonyságot, kiváló nyomtatási minőséget, kiemelkedő megbízhatóságot és páratlan sokoldalúságot biztosít belső merevlemezzel.

Az iPF6450 nyomtatót grafikai munkára tervezték, kifejezetten a fotográfiai, művészeti és próbanyomat-készítési felhasználás igényeit szem előtt tartva.

A nagy formátumú nyomtató a LUCIA EX rendszert tartalmazza, mely a Canon innovatív 12 színű, képfeldolgozó technológiával ellátott pigmenttintás, tintasugaras rendszere. A rendszer széles színskálát, finom színátmeneteket, csökkentett bronzhatást, valamint magas karcállóságot biztosít.

A készülék jobban visszaadja a fekete szint, és a sötét területeken jobban látható átmeneteket biztosít, így érve el a fotónyomtatási alkalmazások során megkövetelt kitűnő nyomtatási minőséget. A szövegek és vonalak nyomtatásában tanúsított pontosság, valamint a kiváló színösszhang révén a nyomtató kiválóan használható a nagy pontosságú próbanyomatok készítésekor is.

Az iPF6450 kompatibilis az ICC-profilon alapuló színkezelő rendszerekkel, és zökkenőmentesen együttműködik a külső RIP-alkalmazásokkal, támogatva az üzleti, fotográfiai és próbanyomat-készítési felhasználást.

Az iPF6450 készülékhez opcionális spektrofotométer csatlakoztatható. Ez a kiegészítő stabil és konzisztens színvisszaadást biztosít, és az egyetlen UV szűrővel ellátott ilyen készülék. A felhasználók konzisztens munkafolyamat mellett hordozók nagyobb választékát használhatják. Az optimális eredmény elérése érdekében az

eltérő helyen található spektrofotométerrel felszerelt iPF6450 és a Canon 12 színű, nagy formátumú nyomtatói a Calibration Link funkcióval egy helyről vezérelhetők, és ez a nyomtató is hordozók nagy választékát támogatja.

A nagyméretű, világos, jól olvasható LCD képernyő biztosítja az iPF6450 készülék egyszerű működtetését. A Mac és Windows rendszerű számítógépekhez egyaránt rendelkezésre álló számos beépülő modul egyszerűsíti a gyakori feladatokat, így például a képek szerkesztését, igazítását, a próbanyomatok készítését, a minőség optimalizálását vagy a szegélyek hozzáadását. Egyszerűen beállíthatók az e folyamatok jó részét automatizáló munkafolyamatok is.

Az iPF6450 250 GB méretű beépített merevlemezrel rendelkezik, mely által nagy hatékonyságú nyomtatás érhető el, egyszerűbb a feladatok újranyomtatása és a nagy adatmennyiségek kezelése. Az üzem közben cserélhető 130, illetve 300 ml-es tintatartályok révén maximális termelékenység érhető el, mivel nem kell megszakítani a nyomtatást.

Az egyes feladatok költsége könnyedén követhető a beépített költségkezelő szoftverrel, melynek használatával a felhasználók kiszámíthatják a megtérülést.

Az alapkiépítésben biztosított érték növelő szoftverek a professzionális fotózástól a cégen belüli nyomtatásig számos felhasználási területet támogatnak.

Ennek a nyomtatónak, mely napjainkban a világ élvonalában is a csúcsmínőséget képviseli, van két nagyobb testvére: a 44"-es (1117,6 mm) iPF8400-as és a 60"-es (1524 mm) iPF9400-as is. Ezekhez nem alkalmazható a spektrofotométeres kalibráló, profilkészítő – valójában nagyfokú automatizációt lehetővé tevő – modul, ám a kistestvér által elvégzett papírbemérések, próbanyomatok által történő kalibrálások simán átküldhetők a nagyobb nyomtatókba, ezáltal sok kínldástól mentve meg a gép kezelőjét, és szavatolva a létező legmagasabb csúcsmínőséget. Ezt pedig a tintasugaras nyomatoknál a grafikusművészek Giclée printnek nevezik, és egy kategóriába helyezik a klasszikus könyomattal, rézkarccal és hasonló művészi grafikai technikákkal. A fő konkurens Epson ezt Digigraphie-nak neveznék...

Jelezzük, hogy ezek a nyomtatók áruka-ban is a hoch-profi szintet képviselik, és a profik közül is az vegye meg a neki megfelelő méretet, aki biztos benne, hogy lesz hozzá sok és jól fizető munkája, s valóban jó vásár legyen a színes csúcsmínősítő.

Botorka, a bűbájos boszorka

Egyszer volt, hol nem volt, a legvidé-
mabb szomorúfűzön túl, még a fűsi
füveken is túl, messzebb, mint a némai
rekettyebokrok, de a világvégi éneklő felhő-
szakadásnál azért közelebb, élt egyszer két
leány, Mimi és Momi.

Egy apró kis házikóban laktak a Százszor-
szép Sziromrét közepén, amelynek ajtaján az
egyik reggel valaki bekopogott. És ha már ily
módon jelezte bejövételi szándékát, hát rö-
g-tön be is nyitott. A lányok éppen az asztalnál
ültek és reggeliztek.

– Legyen a seprűtök mindig jól megolajoz-
va! – köszönt rájuk afféle banyaköszönéssel,
merthogy a jövevény nem volt más, mint Bo-
torka, a boszorka, Mimi és Momi régi ismerőse.

– Sose kozmáljon oda a varázsfőzeted!
– köszönt vissza a két lány egy hasonló szó-
fordulattal. – Mi járatban vagy itt nálunk, ahol
még a tulipán is átalussza a telet?

– Csupán errefelé botorkáltam – válaszolta
a banya, de a szeme villanásából látni lehetett,
hogy valami más célja is van ezzel a látogatás-
sal.

– Gyere, ülj ide az asztalunkhoz, bizonyára
megéheztél a hosszú úton! – invitálta őt Mimi.
– Vendégünk vagy egy kiadós reggelire.

– Szó, ami szó, gyalogosan jöttem – sóhaj-
totta Botorka. – Hol van már az én egykori bo-
szorkányos ügyességem?

– Hát a seprűd? – tudakolta Momi, és meg-
kente lekvárral a vajaskiflijét.

– Eladtam, ahogy a varázsgömbömet is.
Varjaimat szélnek eresztettem, a fekete macs-
kám pedig megszökött egy hófehér kandúr-
ral. Öreg vagyok én már a varázsláshoz! El is
határoztam, hogy keresek valakit, akinek átad-
hatom a tudásomat, aztán fogom magam, és
beállok varrónőnek.

A boszorka leült az asztalhoz, vágott ma-
gának egy szelet kenyeret, a zsebéből sötét
vett elő, és meghintette sóval a kenyeret. Hát
uramfia, a kenyér pillanatok alatt száz fehér
lepkévé változott, és huss!, mint egy nyári fel-
hő, mind kirepült az ablakon. Botorka bánato-
san nézett utánuk.

– Ugye, megmondtam?!

– És kinek szeretnéd átadni a tudásodat?
– kérdezte Mimi, miközben egy fekete pöttyös
bögrébe teát öntött Botorkának.

– Hát, arra gondoltam, hogy belőletek bi-
zonyára jó boszorkány válna.

A két leány összenézett. Belőlük? Ez még
sose jutott eszükbe!

– Azt hittük, azok seprűvel jönnek a világ-
ra.

Botorka felnevetett. Olyan jóízűen kaca-
gott, hogy még a kissé megszeppent lányok
is elmosolyodtak rajta. Majd amikor lehiggadt,
és nem rázkódott már ütemesen a púpjá, egy
palcát húzott elő a köpenye ujjából.

– Tudtam, hogy érdekelni fog benneteket.
Ha befejeztétek a reggelit, akár el is kezdet-
jűk az első leckét.

– Sajnos, nem érünk rá ilyesmire, Botorka!
– mondta Mimi sajnálkozva. – Vár bennünket
a kertünk, a sok-sok tulipán, s erre repül majd
Lepike és Lopika, a két lepke, meg Augusztin,
a híres hatpettyes katicabogár.

– De szívből kívánjuk neked, hogy találd
meg a megfelelő utódot, aki méltó lesz eh-
hez az elbűvölő-bájos szép foglalkozáshoz!
– mondta Momi, majd kaláccsal kínálta a ven-
déget.

A boszorkány nagyon csalódottnak lát-
szott. Letört egy kiflivéget, s miközben azt
nyammogta, erősen ráncolta az amúgy sem
tükörsima homlokát.

– Akkor vegyétek meg ezt a varázspalcát.
Már csak ez maradt nekem, és minek ez egy
varrónőnek?! Az árából veszek egy varrógé-
pet, és varázslás helyett majd varrogatok.

Mimi felemelte a varázseszközt, nézegette,
megsuhogtatta a levegőben. Egyszerű fapál-
cának tűnt, aminek a végét fekete festették.
Rákoppintott vele az asztalra, a pohárra, a tá-
nyérra, de nem történt semmi.

– Mégis mire használnánk? Felássa a ker-
tet? Megkötözi a paradicsomot? Elteszi télire
a szilvalekvárt?

– Ó, ez mindent tud! – ragyogott fel Bo-
torka arca. – Csak a megfelelő varázsigét kell
elmondani. Nézzétek csak!

Azzal fogta a palcát, valami olyasmit mor-
mogott az orra alatt, hogy „Endorra-bendorra,
kamásli, fecni, kilovagol a kalapom, bum!” a
palcával a teásbögrére mutatott, mire az egy
szempillantás alatt békává változott.

Nem lehet tudni, kinek ült mélyebb döb-
benet a szemében, a lányoknak vagy a hófehér
abroszon magát igencsak kínosan érző kétél-
tűnek. Tény, hogy a békafi egy rekedt brekeke
után kiugrott az ablakon.

– Hoppá! – mondta a boszorkány. – Elné-
zést! Kertészeti szakkönyvvé szerettem volna
varázsolni a bögrét, de valamit elrontottam.
Tudjátok, nem elég tudni a megfelelő varázsi-
gét, a helyes hangsúlyozásra is ügyelni kell.

Mimi és Momi kezdte magát kínosan érez-
ni, ezért felálltak az asztaltól, mint akit sürgős
feladatok várnak valahol.

– Üljetek csak vissza! – tiltakozott Botorka.
– A java csak ezután következik.

A lányok egy nagy sóhajjal engedelmes-
kedtek, de látszott rajtuk, hogy nem áll szán-
dékukban vásárolni a boszorkánytól semmit,
még egy árva sötétort sem.

– Most figyeljétek!

Azzal a pálca végét Botorka gondosan ki-
fényesítette a köpenye ujjával, valami ilyesmit
mormogott az orra alatt, hogy „Angóla-Ben-
góla, zongora, pacni, kireped a kerevetem,
puff!”, majd a kenyértartóra bökött, mire az
egy szempillantás alatt kisegérré változott.

Nem tudni, melyikük csodálkozott jobban,
a két lány vagy az amúgy sem bátorságáról
híres szürke szőrű sajtevé. Tény, hogy az egér
nem sokat bámészkodott a terített asztalon,
hanem huss!, egy hajszálvékony cincogás
után eltűnt a konyhaszekrény mögött.

– Ejha! – mondta a boszorkány. – Bocsánat!
Virághagymává szerettem volna varázsolni a
kenyértartót, de valamit nem vettem figye-
lembe. Tudjátok, nem elég tudni a megfelelő
varázsigét, odafigyelni a helyes hangsúlyozás-
ra, a helyes kéztartásra is ügyelni kell.

– Mint ahogy minden bizonnal arra is,
hogy ne remegjen a könyökünk, ne legyen
belakozva a körünk, ne korogjon a hasunk
és ne legyen fokhagyma a zsebünkben – fu-
volázta jókedvűen Mimi, miközben gondosan
ügyelt arra, hogy egy cseppnyi gúny se legyen
a hangjában.

Momi fürge mozdulatokkal kezdte elbon-
tani az asztalt. Először a szalvétatartót helyez-
te biztonságba, utána az evőeszközöket.

– Örökké halásak leszünk, hogy a kiskana-
lat nem változtattad kigyóvá, a tányért tek-
nősbékává, a tálcat pedig krokodillá, de most
tényleg meg kell öntőznünk a tulipánokat.

Botorka sértődötten felállt és az ajtóhoz
botorkált.

– Ejnye-bejnye, ezt nehogy itt felejtssd!
– nyújtotta utána a varázspalcát Mimi, mire a
boszorkány egy szempillantás alatt Mosolyká-
vá, a varrónővé változott.

– Ha van valami megjavítani való kötény
vagy más ruhadarab, szívesen elviszem, meg-
foltozom – mondta a lányoknak, és nem le-
hetett tudni, melyikük csodálkozott jobban,
a gesztenyebarna hajú Mimi vagy a szőke
Momi.

**Z. Németh István
Balázs Géza rajza**

HOROSZKÓP

KOS

Ha mostanság nem érzed magad fizikailag a topon, nem ártana egy kicsit magadba nézni: lehet, hogy lelki oka van annak, hogy egyre erőtlenebb vagy. Itt az ideje egy kis lazításnak. Tedd félre a feladatokat, s add át magad a pihenésnek. A legjobb, ha még a telefonodat is kikapcsolod.

MÉRLEG

Minden megsokszorozódik a héten, ami miatt elég drámai helyzetek keletkeznek. Ne szívd mellre a kritikát, mindegy, hogy tanártól vagy osztálytársától kapod! Felesleges olyan dolgok miatt őrlődnöd, amiken nem tudsz sem változtatni, sem segíteni. Inkább olyasmikre koncentrálj, amikkel tudsz is kezdeni valamit.

BIKA

Minden a teljesítményről fog szólni, ami neked meglehetősen jól megy mostanában. De ne feledd, a pihenésre is elegendő időt kell szánnod! A héten találkozhatsz valakivel, aki első látásra felkavar. Még a lélegzeted is eláll, amikor megpillantod őt. Lehet, hogy ő lesz a rejtélyes igazi?

SKORPIÓ

Kerüld el az olyan helyzeteket, amelyekre nem vagy felkészülve. Jobban jársz, ha most nem kísérletezel, és tartod magad a szokásaidhoz. Így végül sikerrel jársz. Nyisd ki a szemed, és vedd észre, hogy nem körülötted forog a világ. Ha erre végre rájössz, a környezeted is sokkal barátságosabban viszonyulna hozzád.

IKREK

Egyik osztálytársad beleszól a dolgaiba, amik egyáltalán nem rá tartoznak. Ne mutasd ki a megbántottságodat, és ne is kritizáld őt, inkább nyugodtan várd meg, amíg abbahagyja. A héten semmi extra nem történik majd, ezért hátradőlhetsz és lazíthatsz egy kicsit. De azért ne lustulj el, inkább irány a szabadba a haverokkal!

NYILAS

Ha kezd furcsán alakulni a helyzet, gondold át az értékrended, és foglalkozz csak azokkal a dolgokkal, amik fontosak. Persze a barátaidról se feledkezz meg! Kitűnő ez a hét az új ötleteket, terveket illetően. Ha valamin változtatni akarsz, hajtsd végre most! A saját fejed után menj.

RÁK

A héten minden téren tarolni fogsz, és ez senkinek nem fogja elkerülni a figyelmét. Családi problémák üthetik fel a fejüket, de megoldhatjátok őket. Igaz, csak akkor, ha a sértődés helyett megpróbáljátok megbeszélni a dolgot. Majd kiugrasz a bőrödből, amikor megkapod a kedvesedtől azt az ajándékot, amire már régóta vágsz.

BAK

Lépj tovább az első benyomásnál. Jók a megérzéseid, de sokkal több információra lesz szükséged. A lényeg, hogy jó úton jársz. Ha hibáztál, a kifogások keresése helyett vállald fel, hogy igen, eltoltad. Biztos összeszidnak majd, de így tiszta marad a lelkiismereted.

OROSZLÁN

Szükséged lesz a barátaidra, akikben megbízol. Szívességet kell kérned valakitől, de cserébe el is várnak valamit. Ha nem tudod állni a szavad, inkább maradj ki ebből! Vigyázz, hogy kinek mit mondasz el, mert ha kifecsegsz egy rád bízott titkot, és ez visszajut ahhoz, aki megbízott veled, megnézheted magad.

VÍZÖNTŐ

Többnyire csendes, nyugodt lesz a hangulatod, a többiek azt fogják hinni, hogy valami bajod van. Te csak foglalkozz a kötelességeiddel. Senki sem szereti a konfliktusokat, de néha muszáj vitázni azért, hogy elérd a céljaidat. Ne hunyászokodj meg, vedd fel a bokszesztyűt!

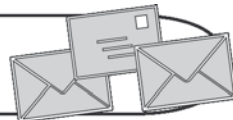
SZÜZ

Szíved szerint csak bezárkóznál a kis lelki világodba, és nagy dolgokon elmélkednél, de sajnos az élet nem erről szól. Biztos, hogy valaki meg fog akadályozni ebben. Most könnyen felhúzod magad olyan dolgokon is, amelyeken máskor egyszerűen csak átsiklasz. Nem vagy türelmes, pedig eddig minden olyan jól ment.

HALAK

Ha valakinek problémája akad, ne hagyjátok szó nélkül „elmúlni” a dolgot, mert csak elmérgesedik a helyzet. Beszéljétek meg! Senki sem tökéletes, még te sem. Ha valaki kritizál, ne vedd személyes támadásnak, próbálj jobbra válni általa. Régóta terveztél egy programot, és elhatároztad, hogy ha törik, ha szakad, igenis jól fogod érezni magad.

Az óbecsei Petőfi Sándor iskola Radnóti Miklós Önképzőkörének Figyelő című diáklapjából

Az anyanyelv nemzetközi napja alkalmából a Petőfi Sándor Általános Iskola tanulói multimediális prezentációt tartottak a magyar nyelvről, az est koordinátorai Kuszli Angéla magyar nyelv és irodalom szakos tanárnő, és Boldizsár Anna, a könyvtár gyakornoka voltak. A fellépő gyerekek: Varnyú Kinga, Rajsli Dorottya, Tóbiás Vivien, Brasnyó Emese, Almási Vivien, Karácsonyi Orsolya, Horvát Nikolett, Kazinczi Szabasián, Bagi Natália, az 5. osztály tanulói. Az előadás projekt jellegű volt. A tanulók koordinátoraiak segítségével korban lineárisan előrehaladva mutatták be a magyar nyelv alakulását. A résztvevők gyorstalpaló rovásírás tanfolyamon vettek részt. Horváth Nikolett – aki az iskola rovásírás szakcsoportjának tagja – segítségével egyszerű feladatokkal gyorsan elsajátíthatták a rovásírás alapjait. A feladványokon Kosztolányi által a legszebbnek talált magyar szavak szerepeltek.

Az előadás végén a nyelvjárás kapott hangsúlyt. A gyerekek játékkal zárták a műsort, mellyel érzékeltették a vajdasági magyar és a magyarországi magyar nyelv szóhasználatára közti különbséget.

Az UNESCO közgyűlése 1999-ben nyilvánította február 21-ét az anyanyelv nemzetközi napjává. A nemzetközi szervezet ezzel is fel kívánta hívni a figyelmet a Föld nyelvi sokszínűségére és gazdagságára.

Ezernyi kérdés az anyanyelvről... Honnan ered? Ki találta ki? Az első ember hogyan beszélt? Órákig lehetne ezekről beszélni, vitázni, akkor sem tudnánk rájuk helyes választ adni.

Egyesek szerint a magyar nép Egyiptomból származik. Mások úgy tartják, a magyar egy a Csendes-óceánban elszüljedt földrész lakóinak leszármazottai közül. Szinte nincs olyan nyelv, amivel a magyar ne próbált volna meg rokonságra hozni. Közkedvelt például a törökön kívül a magyar-sumer rokonság feltételezése is. A legviccesebb állítás, hogy a magyar nyelv az úrból származik. Még sorolhatnánk az ehhez hasonló, hajmeresztő ötleteket, de hasztalan, és időpazarlás. Ezek mind csak elméletek és feltételes állítások. Az elfogadott elmélet mégis, hogy a finnugor nyelvcsaládból származik a magyar nyelv. A magyaroknak volt egy saját írásrendszerük, a rovásírás. Lehet, hogy török eredetű, vagy még régebbi, de sokan csak a székelyekhez kötik. Érdekes, hogy a Szerbiában élő magyarok és a magyarországi magyarok beszéde között is van különbség. Területenként eltér a nyelvhasználat. Mivel mi beleolvadunk a környezetünkbe, és átvettünk pár szerb szót, ezért a magyarországiak nem tudnák, mit jelent az, hogy csasztiz, ajde, digitron stb.

A magyartanár szerint a nyelvjárás nem szégyen, egy adott területnek a nyelvi értéke, de ha túl sok idegen szót engedünk beszüremelni az anyanyelvünkbe, akkor megtörténhet, hogy egy idő után nem fogja érteni az anyaországi a vajdasági, felvidéki, erdélyi magyart. Ezért kell ápolni anyanyelvünket.

Csúzi Beatrix, 7. c osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Hobbim

Hobbim a néptánc. Már hároméves koromban elkezdtem táncolni. Ha jól emlékszem, anyukám elvitt, hogy megnézzem a „nagyokat”, hogy hogyan táncolnak. Én azt mondtam:

– Szeretnék én is táncolni!

Azóta is rendszeresen járok a próbákra, és szeretem a néptáncot, mert így megőrizzük a régi hagyományokat. A csoport is nagyon összetartó. Húszan-harmincan vagyunk. Csoportvezetőink Cseszák Korcsik Anikó és Cseszák Balázs, akik nagyon jó koreográfiákat állítanak össze nekünk. Az idén is sokat utazunk Magyarországra: Budapestre, Szegedre, júniusban pedig Egerbe megyünk. Már nagyon várom, hogy újra fel léphessünk a Néptánc Antológián, mert szeretem, ha a nagyszínpadon szerepelünk, és ha zsűri is értékkel bennünket, mert a kritikák mindig jól jönnek, ezáltal sokat tanulunk.

Remélem, hogy még sokáig fogok néptáncra járni. Közösségépítés és hagyományápolás céljából számomra jelentős.

Tóbiás Vivien, 5. b osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Könyvtárlátogatás

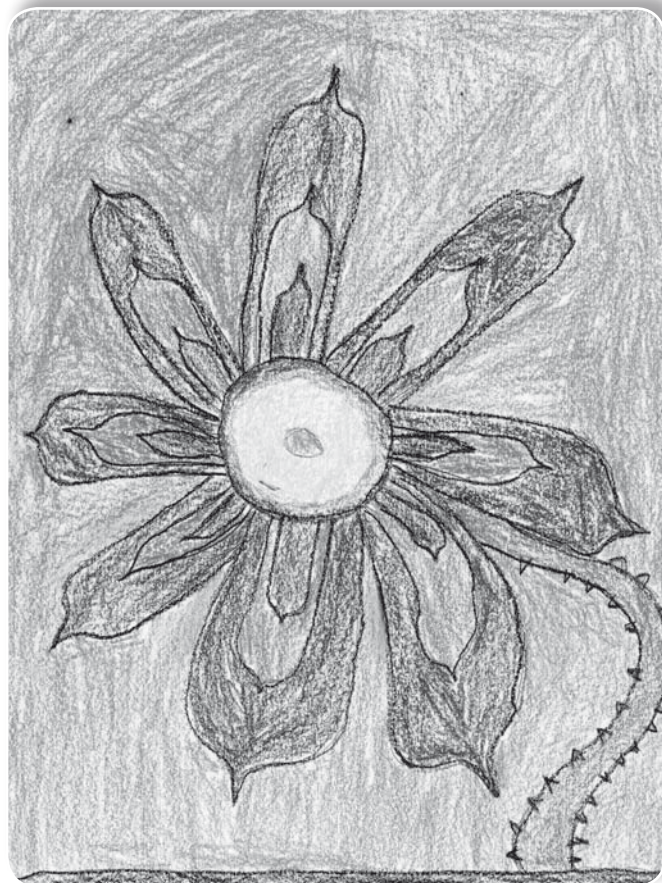
Az anyanyelv világnapja alkalmából az 5. b osztály tanulóinak egy része a magyartanár és a könyvtáros segítségével műsort készített. Az előadáson nézőként vettem részt.

Amikor kicsöngettek, elindultunk a könyvtárba. Út közben viccelődöttünk, jókat beszélgettünk. Amíg a fellépők gyakoroltak, mi a könyvtárban nézelődöttünk. Voltak, akiket a számítógép kötött le, és voltak, akik a könyvekkel barátkoztak. A könyvtárban rengeteg könyv van. A gyerekosztály teljesen elvarázsolt bennünket, csak ámultunk és bámultunk. Némelyikbe bele is olvastunk, sokan kedvet kaptunk az olvasáshoz. Telt-múlt az idő, felmentünk a díszterembe, mert kezdődött az előadás. Helyet foglaltunk. A fellépők szép ruhába öltöztek, és csillogtak a színpadon.

A terem lassan megtelt.

Mindenkinek volt egy meglepetés a székén. Egy kis papíron rovásírással szerepelt egy szó, és egy másik papíron a rovásírás megfejtése, így könnyen ki lehetett találni a jelentését. Én a vér szót kaptam. Később kiderült, hogy Kosztolányi által a legszebbnek tartott tíz szót kellett megfejteni. Az osztálytársaim nagyon szépen szerepeltek. Nekem legjobban az a részlet tetszett, amikor eljátszották, hogy vonaton utaznak. Játékosan bemutatták a vajdasági nyelvjárást, míg a kivetítőn a magyarországi nyelvhasználatot olvashattuk. Élvezetes kis előadás volt. Renivel egész úton hazafelé arról beszélgettünk, hogy szívesen eljőnnék máskor is hasonló előadásokra.

Tóth Szilvia, 5. b osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Péter Györk szabadkai tanuló rajza

Őszinte vagy?

Mennyire vagy őszinte magadhoz és a barátaidhoz?

Mindenkinek mindent elmesélsz, vagy inkább magadban tartod a gondolataidat?

Válaszolj a kérdésekre, és megtudod!

1. Az igazat mondani egy konfliktushelyzetben...

- a) ...értelmetlen. (0 pont)
- b) ...kockázatos. (3 pont)
- c) ...néha fájdalmas, mégis a lehető legjobb megoldás. (5 pont)

2. Ha észreveszem, hogy valaki hazudik nekem...

- a) ...úgy teszek, mintha nem tudnék róla. (3 pont)
- b) ...próbálom megbeszélni vele a dolgot. (5 pont)
- c) ...egy legközelebbi beszélgetés alkalmával a fejéhez vágom. (0 pont)

3. Milyen gyakran beszélsz másoknak a magánéleteredről?

- a) Gyakran és bárkinek, aki meghallgat. (0 pont)
- b) Soha, hiszen ezek a dolgok csak rám tartoznak. (3 pont)
- c) Ritkán, és csak a hozzám közel állókkal. (5 pont)

4. Követni a divatot...

- a) ...alap, hogy lépést tartsak a legújabb trendekkel. (0 pont)
- b) ...értelmetlen majmolásnak tartom. (3 pont)
- c) ...fontos, de csak mértékkel. (5 pont)

5. Mit gondolnak rólad mások?

- a) Titokzatosnak tartanak. (3 pont)
- b) Nyitott, megbízható személy hírében állok. (5 pont)
- c) Népszerű vagyok, de sokan nagyszájúnak tartanak. (0 pont)

6. Hangot adni a véleményednek?

- a) Minden körülmények közt kiharcolom, hogy meghallgassanak. (0 pont)
- b) Általában magamban tartom, jobb a békesség. (3 pont)
- c) Kivárom, hogy rám kerüljön a sor, aztán elmondom, mit gondolok. (5 pont)

7. Az alábbi tulajdonságok közül a legértékesebbnek tartom magamban, hogy...

- a) ...konfliktuskerülő vagyok. (3 pont)
- b) ...őszinte vagyok. (5 pont)
- c) ...szókimondó vagyok. (0 pont)

8. Naplót írni...

- a) ...gyakran eszembe jut, de sosem kezdek bele. (3 pont)
- b) ...gyerekes dolog. (0 pont)
- c) ...fontos és hasznos lehet, ha valaki kiírja magából az élményeit. (5 pont)

9. Ha meghívnak egy unalmas buliba...

- a) ...elmegyek, hiszen udvariasság lenne visszautasítani. (3 pont)
- b) ...kedvesen, de határozottan nemet mondok. (5 pont)
- c) ...mondvacsínált indokokkal mentem ki magam. (0 pont)

Értékelés

31–45 pont:

Szeretsz beszélgetni másokkal, igényled, hogy megoszd a hozzád közel állókkal az érzelmeidet, ugyanakkor alapvető kritériumnak tartod, hogy őszinte légy másokhoz. Akár egy komolyabb konfliktushelyzetről, akár mások apró füllentéseiről, vagy éppen a saját botlásodról van szó, mindig szükségét érzed, hogy átbeszéljed a dolgot az érintettekkel. Szerencsére pontosan tudod, hogy ennek a legésszerűbb módja, ha hiszti és vita nélkül, toleránsan és nyitottan hozod szóba az adott problémát. Ennek a spontán és őszinte hozzáállásnak köszönhetően az esetek többségében hatékonyan tudod elsimítani a kapcsolati gubancaidat. Nem véletlen tehát, hogy nemcsak pozitív, de megbízható, igaz személy hírében állsz.

16–30 pont:

Bár fontosak számodra a szoros kapcsolatok, mégis úgy gondolsz, hogy veszélyes vállalkozás megmutatni a lelkünket másoknak. Érthető, hogy nem szeretnél darabokra hullott kapcsolatokat látni magad körül, sem vitázni, sem értelmetlenül megbántani másokat. Akkor már jobb és élhetőbb megoldásnak látod, ha megtartod a titkaidat, ha nem beszélsz az érzelmeidről, elhallgatod a dolgot. Azonban fel kell ismerned, hogy ez zsákutcába vezet: sem a kapcsolataid minősége, sem a lelkivilágod nem épül tőle. Próbálj meg picit őszintebben élni: mesélni a barátaidnak a problémáidról, megosztani velük a bánatodat, vagy éppen szóba hozni a közös konfliktusaitokat. És ha legközelebb nincs kedved valamihez, nyugodtan mondd le a meghívást, hiszen ettől még nem dől össze a világ.

0–15 pont:

Vidám vagy, szókimondó, igazi társasági ember, aki méltán népszerű a csapatban. Jelmondatod, hogy ami a szíveden, az a szádon, és meg is próbálsz ennek megfelelően élni. Kimondani, ami elsőre eszedbe jut, mindig mindenkivel mindent megbeszélni, és minden konfliktust azonnal, hevesen kikommunikálni magadból. Csakhogy ennek a hozzáállásnak olyan hátulütői vannak, mint hogy nem mindig veszed észre, hogy a szókimondásoddal megbántasz másokat, hogy az ésszerűtlen vádaskodással lehetetlen kezelni a konfliktusokat, és hogy nem lehet egy nevetéssel elintézni mások érzelmeit. Meg kell tanulnod odafigyelni saját és mások lelkére: többet gondolkodni az élet dolgaiban, óvatosabban fogalmazni, és empátikusabbnak lenni másokkal.

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 13 éves lány vagyok. Nemrégiben elkezdtem járni egy fiúval. Szerelmes lettem bele az első pillantásra, mert nagyon szép fiú. Menő az iskolában. Majdnem elájultam, amikor azt mondta, hogy szeret, és járni szeretne velem. Ezt nem tudom elhinni, ugyanis válogathat a szebbnél szebb lányok között. Én nem vagyok sem szép, sem csinos, és nem érzem magam jól a bőrömben, amikor valahova megyünk, mert szégyellem, hogy hogy nézek ki. Félek, hogy szakít velem a fiúm. Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek!

Válasz:

Kedves D. D.!

Az az igazság, hogy nem is vagy te olyan megvetendő, ha egy ilyen stramm srác első pillantásra vonzódik irántad, és szerelmet is vall neked. Az önbizalomhiány nagyon meg tudja nehezíteni az emberek életét. Jó lenne, ha le tudnád venni azt a fekete lencsés szemüveget, amivel önmagadat szemléled, és azt a tiszta üvegűt tennéd fel, amilyen keresztül a környezetben lévő személyek, köztük a fiúd is lát téged. Az is biztos, hogy a külsőd sem elhanyagolható, mert a serdülők között a kinézés az, ami felhívja a figyelmet, és te a fiúnak első pillantásra vonzó voltál. Valójában nem a külső kinézés az, ami a legfontosabb, ami miatt valaki mellett maradunk, vagy eltávolodunk tőle, hanem a velünk és a környezetünkben lévő személyekkel szembeni viselkedése. A hozzánk való viszonya, kedvessége, támogatása, amit nyújt nekünk; a mosolya és a tekintete, amivel felénk fordul. Gondolkodj el azon, hogy milyen a szépségmércéd, és hogy az embereket nem a szépségük alapján ítéled meg, és döntesz amellett, hogy kedvesek-e számodra, barátkozol-e velük vagy sem.

„Kedves Bizalmas!

Nagy bajban vagyok! Beleszerettem a legjobb barátnőm fiújába. Nagyon jól megvagyunk, mind több és több időt tölt velem, a barátnőmet meg elkezdte kerülni. Nem szeretném megbántani a barátnőmet, de a fiút is nagyon kedvelem. Nem tudom, mit tegyek! Kérlek, segíts!

Mézeskalács”

Válasz:

Kedves Barátnő!

Az az igazság, hogy nem ritkaságszámba menő dologba keveredtél. Nemegyszer megtörtént már, hogy a barátnő vagy barát elszerette a másik fiúját vagy lányját. Persze ez nem jelenti azt, hogy ez OK-dolog. Nem ártana, még mielőtt a napvilágra kerülne, hogy ti ketten jól megvagytok egymással, beszélgetnél a fiúval arról, hogy mi is történik köztetek. Ha szerelmet vall neked, jó lenne, ha előbb mindent tisztázná a barátnőddel, és szakítanának. Te meg gondold át, hogy mennyire volt fontos számodra a barátnőd és a barátságotok, ha megengedted, hogy idáig fajuljanak a dolgok, hiszen a fiú többet van veled, mint vele. Nagyon nagy a valószínűsége, hogy ha miattad hagyja ott a fiú a barátnődet, pontot tehetsz a barátságotokra. Féltő, hogy nemsokára megjelenik a porondon egy harmadik lány, aki miatt veled is szakítani fog, és akkor barátnő és fiú nélkül is maradhatsz. Ezért lenne jó mérlegelned, hogy kire van nagyobb szükséged most, barátnőre vagy fiúra. Bárhogy is döntesz, biztos, hogy a döntésnek lesz árnyoldala is, és nem lesz egyszerű az érzelmekkel megbirkózni, ez mindig mindennel kapcsolatosan benne van pakliban.

„Kedves Bizalmas!

Amióta nyolcadikos lettem, nincs barátnőm. Szeretnék barátkozni az osztályombeli lányokkal, de úgy tűnik, nekik nem vagyok elég érdekes. Tanítás előtt meg a szünetekben mindig elsietnek, s nekem szaladnom kell utánuk. Nagyon fáj, hogy nem hívnak magukkal,

különösen, hogy nemsokára befejezzük az iskolát. Nekem nagyon hiányozni fognak. Nem tudom, mit tegyek, hogy érdekes legyek nekik, hogy velem is szívesen barátkozzanak. Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek!

8”

Válasz:

Kedves Nyolcadikos!

Sajnos néha nagyon nehéz megtalálni a helyünket a közösségben, és mindezt nehezíti az a tény is, hogy minden és mindenki változik, és abban a közösségben, amelyik még nemrégiben jól működött, valami miatt megromlanak a viszonyok, és már nem lesz megfelelő közeg egyes tagok számára. Mintha divatosabbá váltak volna az egymás nem elfogadása és az agresszív magatartás különböző formái. Ellentétben a fizikai erőszakkal, verekedéssel (amelyek azonnal láthatóak és a nem elfogadhatóak, a büntetendő magatartások közé tartoznak), gyakoribbá váltak a rejtettebb, agresszív viselkedési formák. Az utóbbi években divatos lett a kiközösítés az osztályokban. Mindig akad egy-két lány és fiú is, akit a többiek nem fogadnak be a társaságba, kizárják a közös dolgokból. Ez a szociális-

társas agresszió egyik megjelenési formája, amelyik a lányoknál sokkal gyakoribb jelenség, mint a fiúknál, és ugyanúgy kell harcolni ellene, mint a verekedés ellen. Amit most ebben a pillanatban megtehetsz, az az, hogy számba veszed azokat a lányokat, akik szintén kilógnak a társaságból, és velük tartasz, hisz nektek már be is fejeződik lassan a tanítás. Igyekezz együtt lenni azokkal a lányokkal és fiúkkal, akik szívesen látnak a társaságukban. A többi lány számára pedig, ha meglátják, hogy nem szaladsz többé utánuk, már nem is lesz érdekes, hogy kizárjanak, és lehet, hogy újra közelítenek majd hozzád.

Ha nem a 8. osztály végéről lenne szó, akkor azt tanácsolnám, hogy fordulj az osztályfőnökhöz, az iskola szakszolgálatához, hogy közösségépítő, konfliktusmegoldó műhelymunkák segítségével segítsék az egymás megismerését, elfogadását, az egymást segítő osztályközösség kialakítását. Nagyon sok érdekes program és játék áll az osztályfőnökök, az iskolapedagógus és -pszichológus rendelkezésére, amivel segíthetik a közösség életét.

„Kedves Bizalmas!

Tizennégy éves vagyok. Két hónapja járok egy fiúval. Mind jobban és jobban gondba esek, hogy szeret-e engem a fiúm. A múlt hét óta rendszeresen odaszól a legjobb barátnőmnek, hogy milyen jó csaj. És olyankor is odamegy hozzá, amikor én nem vagyok ott. Azt mondta, hogy engem soha nem fog elhagyni, de közben állandóan a barátnőm után koslat, és rajta csüng a tekintete. Kérlek, mond meg, mit tegyek!

Pillangó”

Válasz:

Kedves Pillangó!

Azt hiszem, most már te is rájöttél, hogy nem kell minden hangzatos kijelentést egy az egyben bevinni. Úgy látszik, ennek a fiúnak nem őszinték az érzelmei irántad, vagy legalábbis az, ami miatt vonzónak talált, elillant, és most már más valaki sokkal jobban érdekli, mint te. Ezért fordulj meg, és hagyd, hogy menjen a maga útján, mielőtt még jobban össze nem gabalyodnak körülötted a szálak. Ez a fiú, nem érdemli meg azt sem, hogy sírj utána. Ha fontos volnál neki, akkor nem tenné a szépet a barátnődnél, még hozzá a te jelenlétben. Jó lenne, ha átgondolnád a barátnőd viselkedését is, nem játszott-e közre az ő viselkedése is abban, hogy a fiú mind jobban és jobban érdeklődik iránta. Ha az ő keze is benne van a dologban, akkor bármennyire is fáj, tőle is búcsút kell vened, mert nem bizonyult valódi, igaz barátnőnek. Biztosan akad a közeledben még barátnő, akinek a barátságotok fontosabb, mint az, hogy udvaroljanak neki.

Tavaszi szépségápolás

Tavaszi van, a nap ragyog, és itt az ideje, hogy a te bőröd is csodálatosan egészséges és fénylő legyen! A legtermészetesebb módja a bőrápolásnak a sok víz fogyasztása, illetve sok zöldség és gyümölcs ropogatása, és persze a kiadós alvás. A másik jó módszer a szépségápolókkal való kényeztetés, amiket legjobb, ha házilag készítesz. Hidd el, a bőröd hálás lesz a sok finomságért.

Zöldséges arclemosó

Ha a tél folyamán nem ettél zöldségeket, érdemes elkezdni a fogyasztásukat. Termé-

szetesen a sült krumpli még véletlenül sem számít annak. A zöldséges arclemosóhoz citromlével összekevert uborka(lé)re vagy paradicsomra lesz szükséged. Természetes módon tisztít, remekül tágtítja a pórusokat.

Erdeigyümölcsös arcmaszok

Csak préselj össze párat a szezon legfinomabb gyümölcsei közül, esetleg egy kis krémmel összekeverve remek arcmaszokot

kapsz. Ha arcra dít is szeretnél, egy kis cukrot, illetve natúr olívaolajat keverj hozzá, szuper készítményt kapsz. Az illata is isteni!

Friss paradicsomos arctisztító

A paradicsom rengeteg antioxidánsot tartalmaz, és zsíros bőr ellen remek választás. Paradicsomlevet hígíts fel citromlével, és ezzel mosd át az arcod, majd meleg szappanos vízzel öblítsd le! A bőröd hálás lesz, és mivel a keverék hűsít is, nyáron is remekül be fog válni.

Epres fogfehérítő

Ki pocskékolja fogfehérítésre a gyönyörű, friss epreket?! Igen, jogos a kérdésed. Ám való igaz, pár szemtől még nem dől össze a világ. Passzírozd össze őket, és szimplán moss fogat – igen, az eprekkel. Remekül fehérit, és az íze is finom! Ha mégis az elfogyasztásuk mellett döntenél, jó étvágyat!

Online etikett

Gondolkodj, mielőtt kattintasz!

Milyen szokásokat gyakorolsz a való életben? Kinyitod az ajtót mások előtt, átadod a helyed a buszon, illedelmes és segítőkész vagy? Mi a helyzet az online világgal, ott is gyakorlod a jó magaviseletet?

Ne vetközz ki magadból a monitor előtt!

A névtelenség homályába burkolózva már nem annyira törődsz azzal, hogy mit gondolsz, érez a másik? Nem nagyon vagy tekintettel a másik magánéletére? Gyakran közölsz hamis információkat másokról vagy önmagadról? A jó és egyben rossz dolog az, hogy ezzel nem vagy egyedül.

Ha névtelenül vagy álneven küldesz e-mailt, sms-t, vagy chatelsz, a valóság megszokott normái szertefoszlának. Olyan sza-

vak és kijelentések hangzanak el oda-vissza, melyek a valóságban meg sem történnének. Mindenféle pletyka terjeng az interneten, melyekkel fájdalommal okoznak egyeseknek, vagy akár életüket tehetnek tönkre, mindezt fénysebességgel.

Mit tehetsz azért, hogy megállítsd ezt az örületet?

Először is, a hallgatás aranyat ér. Ha valakivel érintkezel a neten keresztül, a mondanivalód legyen rövid, tömör és egyértelmű. Ha már leírtál egyszer valamit, és feltetted a netre, többé már nem tudod meg nem törtenni tenni, nem tudsz visszakozni.

Ne gondold azt, hogy ha valamit küldesz vagy írsz, azt megtarthatod magadnak. Rengeteg olyan szomorú és tanulságos történet

van a neten, ami azt bizonyítja, hogy az információk könnyen jönnek-mennek az emberek között. Ha úgy hiszed, hogy az ismerőseid nem nyomoznak utánad, jobb, ha elkezdesz aggódni, ugyanis ez nem így működik.

Vigyázz a személyes szférádra!

Minden üzenet nyomot hagy, nem tűnik el nyomtalanul, ott marad a cyber térben. Mielőtt hirtelen felindulásból bármi sértőt vagy olyasmit küldenél el, amit később megbánnál, inkább ne küldd el, vagy csinálj valami mást, és később térj vissza a témára. Jó esély van arra, hogy miután lenyugszol, másképp fogod látni a helyzetet, és örülni fogsz, hogy így cselekedtél.

Bármit is írsz a pillanat hevében, ha az kikerül a kezed közül, könnyen eljuthat a barátaidhoz, rokonokhoz, szülőkhöz, idegekhez, még ha ki is törölöd, mások már lementették. Ne mondj/írd tehát semmi olyat, amit a való életben sem tennél meg. Hiába vagy álnev mögött, ha nagyon akarnak, megtalálják a neten keresztül. Gondolj arra, hogy az üzeneted milyen reakciót válthat ki a másiktól!

Ha te valamit viccnek szánsz, nem jelenti azt, hogy a másiknak is az. Nagyon könnyen lehet provokálni valakit a neten keresztül, mert nem érzed a közvetlen következményeket. Ne vágd magad alatt a fát helytelen viselkedéssel vagy félresikerült viccel! Ha egyszer eljátszottad a becsületedet, azt később nagyon nehéz lesz visszaszerezni.

Chenonceau

Kedvenc célpontja volt hazánk fiainak úgy harminc évvel ezelőtt a Loire folyó völgye Franciaországban. Ez ugyanis az a vidék, ahol úgy sorjáznak egymás mellett a szebbnél-szebb kastélyok, vízvárak, mint a Tarcsl-hegyen a szerb kolostorok (csak úgy melleleg: hányan vettük a fáradságot, hogy ezeket itt, a közelünkben végigjárjuk – pedig közöttük is vannak valóban nagyon szépek...).

A turistairodák is kínálgatták úton-útfélen a „Loire kastélyai”, „Kastélyok a Loire völgyében” és hasonló nevű utazásaikat, repülővel, busszal, ritkábban saját autóval. De mit is illik tudni nekünk – akik akkor elmulasztottuk a kastélytúrákat, mert éppen nem volt pénzünk, vagy meg sem születünk – a Loire-völgy kastélyairól?

A franciák nem véletlenül büszkéek erre a vidékre. Több mint száz kastély és vár található ebben a térségben. A kastélyok története a 15. században kezdődött. A burgundiak feldúlták Párizst, és VI. Károly örökösei a Chinon-kastélyba menekültek. A dauphinek ezek után mindig ide költöztek és találtak menedéket, ezért épültek olyan nagy számban kastélyok a Loire mentén. Chambordtól egészen Angersig 200 kilométer hosszan terülnek el. A térség Közép-Franciaországban található, nagyjából kontinentális éghajlatú, de a tenger hatása miatt gyakran eshet az eső.

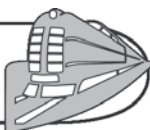
A Chambord-kastély mind közül a legismertebb. 440 helyisége remek pompával bűvöl el minket. A lovagvárként épült, építéséhez Leonardo da Vinci terveit is hozzájárultak. Állítólag egy kettős csigalépcsőt is tervezett, melyen egyszerre lehetett közlekedni mindkét irányban. Chambord országos birtoka olyan kiállításokat szervez, melyek az épület történetét, illetve a helyi termékeket mutatják be. Tágas termeiben, pompás falikárpitokon a híres történelmi pillanatok láthatóak. Nyaranta lovasbemutatókat és hagyományos helyi piacot szerveznek.

A Chenonceaux-kastély a Loire folyóra épült, mely a kastélyok közt egy igazi gyöngyszem. 16. századi bútorok, valamint faliképek díszítik, melyek francia, olasz és spanyol mesterek alkotásai. II. Henrik után Medici Katalin bővítette ki a kastélyt azzal, hogy báltermeket és fogadótermeket alakított ki az emeleten. A közeli Chaumont-kastély a folyó mellett magaslaton áll, ahová csak felvonóhídon át lehet feljutni. Három szárnya egy négyzet alakú udvart fog közre, mely a folyó felé néz. Négy kúpos tornyot láthatunk a tetején, akárcsak egy mesebeli kastélyon.

A Rivau-kastély erős falairól először egy erőd juthat eszünkbe. A kastély szépsége mellett igazán gyönyörű a kert. Több mint 300 rózsafaj található itt. A kert 12 részre oszlik, melyet tündérmesékről neveztek el.

Rivau

UTAZZ VELÜNK!

Kastélyok a Loire mentén

Chambord

Az Villandry-kastély nem maga az épület miatt, hanem a kertje révén lett híres. Tóurstól 40 kilométerre található, I. Ferenc minisztere építette a korábbi feudális erődítményekre. A reneszánsz stílus jegyében építették újra. A történelem során többször gazdát cserélt. Maga a kert a francia reneszánsz kertekre jellemző tulajdonságokkal bír. A hársfák fantasztikus illatot árasztanak, illetve a vízikert, a napkert és labirintus teszi még érdekesebbé a látogatást. A helyi szőlőskert szerves része a kis földi paradicsomnak.

A Cheverny-kastély ma is lakott, vadászkastélyként működik. Amikor nem laknak itt a tulajdonosok, akkor látogatható az épület. Sok vadászatot rendeznek itt, és látható a saját vadászkutyakennel is. Az Ambois-kastélyban végezte utolsó kísérleteit a legendás Leonardo da Vinci. A város nagyon kellemes hangulatú, vízparti fekvése révén garantált a nyugalom.

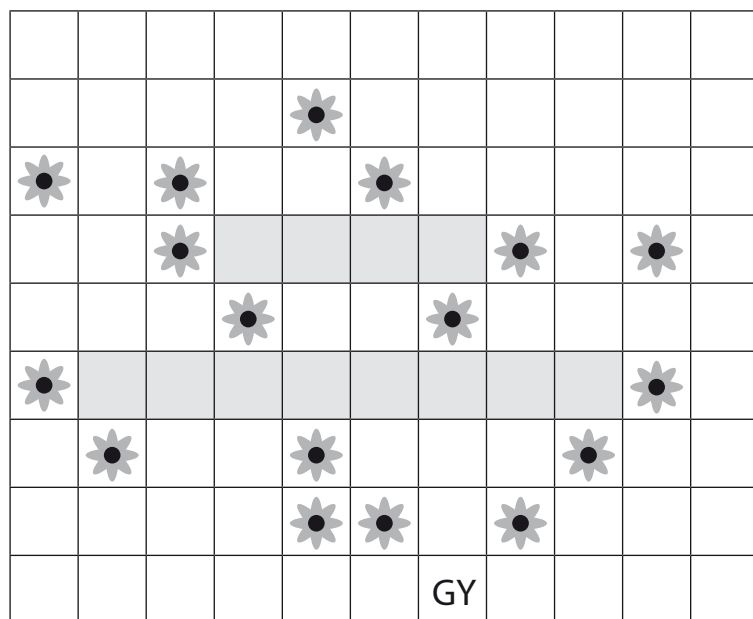
A Blois-kastély hűen ábrázolja a Loire menti kastélyok sokszínűségét. A négy szárnya négy stílusban épült, egykor királyi rezidencia volt. A páratlan kastély 35 000 műkinccsel rendelkezik, és rendszeres programok színesítik a kulturális életet. Ez volt az első restaurált kastély a környéken. A De Loches-kastély a milánói Sforza herceg börtöne volt. Itt találkozott VII. Károly és Jean D'arc. A Loire menti kastélyok páratlan látványt nyújtanak az ide látogatóknak, és mindenki felfedezheti a környék csodás világát.

Ennyit ezúttal a Loire-völgy kastélyairól. Ha bármikor is módotok lesz rá, nézzétek meg őket, hiszen ez csak egy kis ízelítő volt, a valóság ennél sokkal szebb...

Villandry

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

– Mire táncolnak a programozók a buliban?

–

(A választ megtalálod a rejtvényben, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.)

Kétbetűsek: CI, ED, EY, ÉL, ÉT, FC, GE, IN, IE, RÁ, ŪR.

Hárombetűsek: ÁJO, ARÁ, ÁRT, HAM, IRÁ, LEV, RZT, ÜRÜ.

Négybetűsek: AGÁR, ÁRVA, ELEM, CSÍZ, MELO, SZIA, SZÜGY, TÁRS.

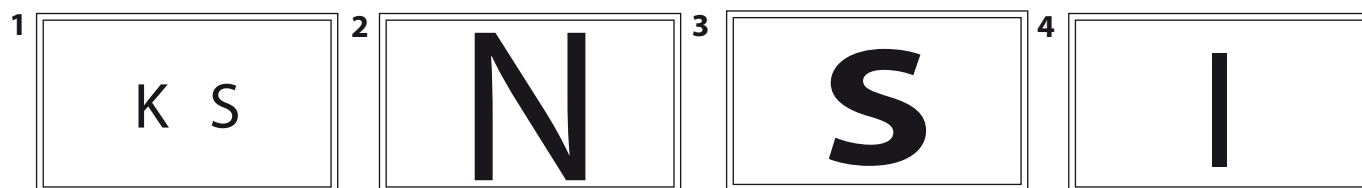
Ötbetűsek: LÁBOS, VIRÁG.

Hatbetűsek: DEREJE, DEBÓRA, ESZTER.

Kilencbetűs: RESTAURÁL.

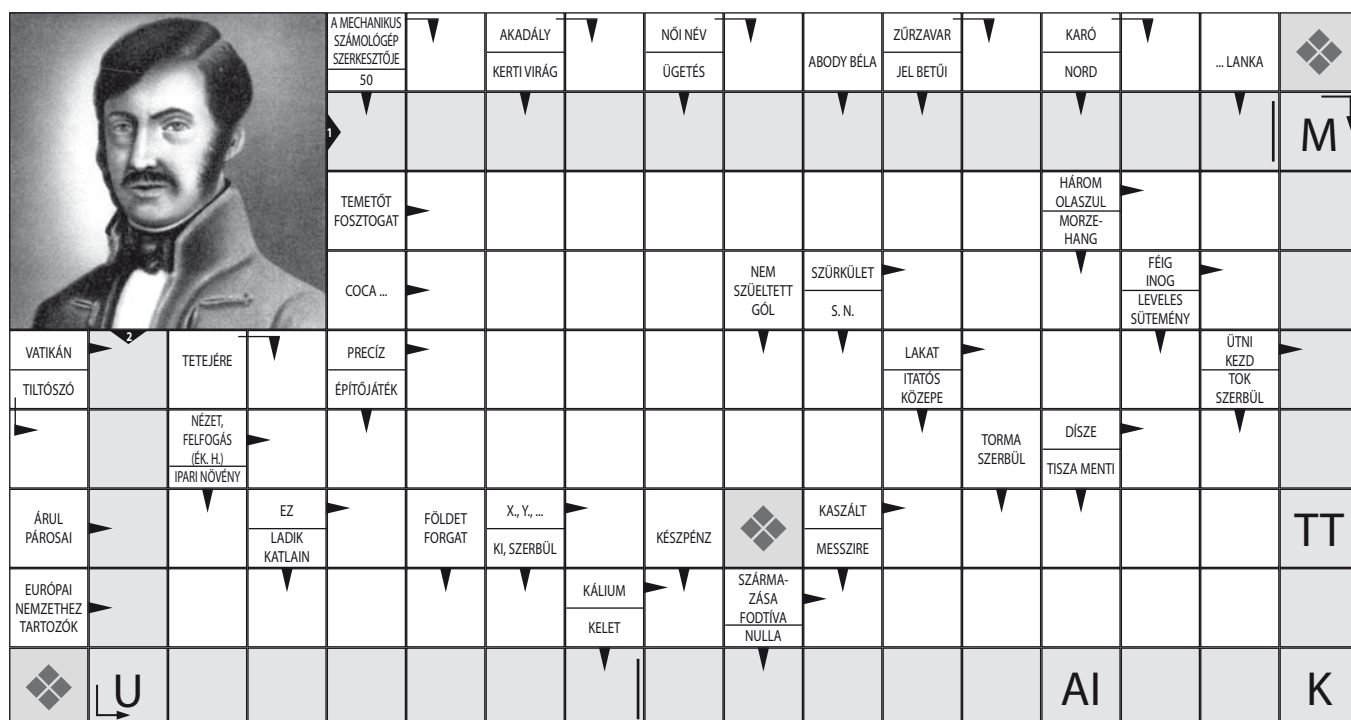
Tizenegy betűs: FECSKEMADÁR, MEGSZÉGYENÜL.

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (18.)

Rejtvényünk annak a magyar zeneszerzőnek a nevét és műveit rejti, aki a verbunkos úttörője volt.

Se eleje, se vége

	A	L	T	
	N	D	R	
	O	V	Á	SZ
	A	R	A	
	N	T	E	
	J	É	V	
	Á	R	I	

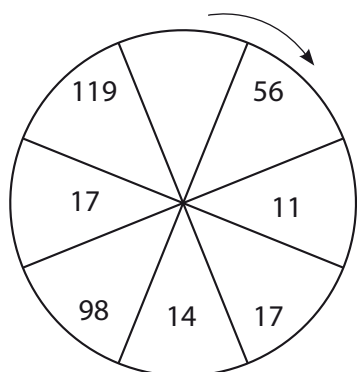
Pótold a hiányzó betűket úgy, hogy értelmes, ötbetűs szavak keletkezzenek. A két oszlopban egy-egy európai ország nevének kell kialakulnia.

Ölelkező szavak

1	ÜNNEP SUGÁR	2	HOLD CSÓVA
3	LACI FŐNÖK	4	ÁLLAT TÁRGY

Keress olyan szót, amely mind a felső, mind az alsó szóval egy-egy összetett szót alkot.

Körszámtan

A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Unaloműző

1	2	3
K		Ú
	Á	Ó
A		K
		Ó

A négyzetekbe vízszintes és függőleges irányban is írd be hárombetűs szavakat úgy, hogy értelmesek legyenek.

Plusz egy szó

1.... KÁPOSZTA	A – CÍM
2..... ŐR	B – EKE
3.... SZÓ	C – ELLEN
4.... ÜVEG	D – KAR
5.... ÉNEK	E – KEL
6.... VAS	F – SZEM

Hat összetett szó első tagja hiányzik, mi megadtuk, neked csak párosítani kell őket.

A 18. szám megfejtései

Berakós rejtvény

– Megszólal a telefon.

Betűrejtvények

1. számonkérés, 2. kétes egyén, 3. szélesen, 4. állat

Keresztszavak

Vízszintesen: gondban van, alkalmazó, mégse esik

Függőlegesen: vajdasági, szebb lehet, valamerre

Logikus szavak

este – a két szélső szó kezdő és utolsó betűjét olvassuk össze

Számfejtő

a) 153 – először hozzáadunk 10-et, majd a dupláját, és így tovább

b) 109 – először hozzáadunk 7-et, majd a dupláját, és így tovább

Se eleje, se vége

fecske, gólya

Dominórejtvény

7/8

A 17. skandináv rejtvény megfejtése:

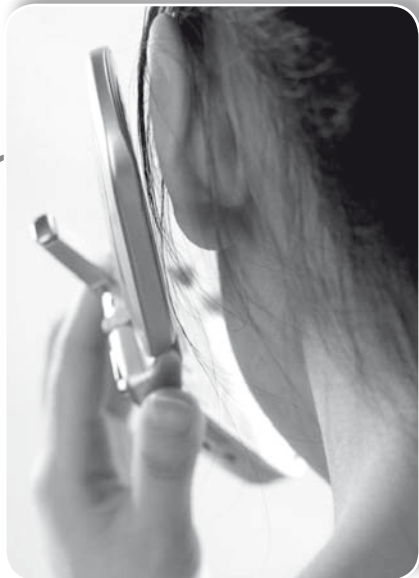
MÁRAY SÁNDOR, A GYERTYÁK CSONKIG ÉGNEK

Könyvjutalmat kap:

A király árnyéka

Írta: Hunyady József
Rajzolta: Fazekas Attila

A mobil káros hatásai

wi-fi és a mobiltelefon-hálózat által kibocsátottakhoz hozzájön a magasfeszültségű vezetékek és az otthoni elektronikus eszközök (pl. számítógép és a mikrohullámú sütő), valamint a vezeték nélküli otthoni telefonok rezgése. A minket körülvevő sugárzási terhelést nevezzük elektroszmognak.

Nincs választásunk

Az a gond, hogy elektroszmog vesz körül akkor is, ha használod ezeket a készülékeket, és akkor is, ha nem. A szomszéd wi-fi-je a te lakásodban is fogható, a buszon a melletted ülő hölgy pedig végig telefonálja az utat. Lehet, hogy jobban jár az, aki nem használ mobiltelefont, de tökéletesen úgysem tudja sugárzásmentesíteni a környezetét.

Milyen kockázatot rejt magában a mobil sugárzása?

Eddigi megfigyelések alapján a negatív hatások között szerepel a fejfájás, a fáradékonyság, a fülzúgás, a koncentrációs és tanulási nehézségek, a DNS károsodásának

lehetősége, a rákos folyamatok és a neurológiai betegségek kockázatának növekedése.

Csökkenthetjük a kockázatot

Közlünk néhány tippet, amelyek segítségével mindenki csökkentheti a rá jutó sugárzás mennyiségét:

- Próbáld kevesebbet használni a mobilodat. Nemcsak telefonáláskor, hanem játék és zenehallgatás közben is ér a sugárzás.
- A hívás kezdetén, a kapcsolat létrejötté előtt és sms-küldésekor tartsd a testedtől távol a telefont, mert ilyenkor erősebben sugároz.
- Éjszakára kapcsold ki, és tedd el a fejed mellől a telefont!
- Ne tartsd a mobilod a zsebedben!
- Metrón, autóban, buszon és vonaton ne telefonálj, mert ilyenkor a rossz vétel miatt jobban sugároz a telefon.
- Légy figyelemmel másokra! Telefonálás közben menj messzebb a többiekől.
- Otthon használjatok sima, vezetékes telefont!

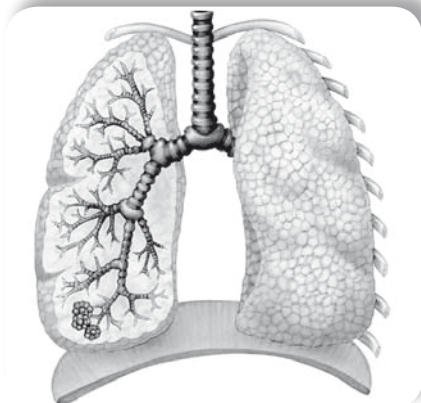
A kérdésben, hogy vajon káros-e az egészségre a mobiltelefonok által kibocsátott sugárzás, máig nincs egyetértés. A mobilok gyors elterjedése miatt még nincs információ a hosszú távú hatásokról, ezért sok kutató elővigyázatosságra int.

A mi generációnkat érintő kérdésről van szó, lehet, hogy csak néhány év múlva fogunk szembesülni a telefonálás negatív következményeivel. Nemcsak a mobiltelefon sugároz. Az elektromágneses sugárzásokat sajnos kottélban kapjuk. A rádió, a tévé, a

Elképesztő tények az emberi testről

Íme néhány csodálatos dolog, amit biztosan nem tudtál a testedről:

1. A gyomor emésztőnedvei elég erősek a cink lebontásához. Szerencsénkre a gyomor bélfalának sejtjei olyan gyorsan megújulnak, hogy a savak számára nem áll rendelkezésre elegendő idő, hogy feloldják.

2. A tüdők több mint 300 000 millió kapillárist (kisebb véreret) tartalmaznak. Ha hosszában egymás mellé fektetnénk őket, kiterjedésük elérné a 2400 km-t.

3. Az emberi csont, ha súly megtartásáról van szó, olyan erős, mint a gránit. Egy matchbox nagyságú csontdarab kilenc tonnát képes megtartani – ez négyszer annyi, mint amire a beton képes.

4. Minden egyes kéz- és lábujjköröm hat hónap alatt nő ki a végétől a hegyéig.

5. A test legnagyobb szerve a bőr. Egy felnőtt embernél mintegy 1,9 négyzetmétert tesz ki. A bőr állandóan hámlik, egy élet alatt minden ember nagyjából 18 kg bőrt veszít.

6. Mialatt alszol, mintegy 8 mm-t növekszel. Másnap visszazsugorodsz korábbi magasságodra. Ennek oka, hogy a porckorongok állás és ülés közben a gravitációs erő hatására szívacs módjára összenyomódnak.

7. Egy átlag nyugati ember élete során ötven tonna ételt fogyaszt el, és ötvenezer liter (11 ezer gallon) folyadékot iszik meg.

8. Mindkét vese egymillió önálló szűrőt tartalmaz. Átlagosan körülbelül 1,3 liter vért szűrnek meg percenként, és akár napi 1,4 liter vizeletet is kihajthatnak.

9. A szem koncentráció izmai naponta mintegy 100 000-szer mozdulnak meg. Ahhoz, hogy a lábizmaid ugyanezt végrehajtsák, mindennap 80 km-t kellene sétálnod.

10. Egy átlagos test 30 perc alatt elegendő (össz) hőt ad le ahhoz, hogy egy fél gallon vizet felforraltson.

11. Egyetlen vérlemezke hatvan másodperc alatt körbejárja az egész testet.

12. A minket érő összes információ körülbelül 90 százaléka a szemünkhöz jut, alapvetően vizuális teremtményekké téve bennünket.

Csap

A skót szállodában egy vendég panasz-
kodik:

- Kérem, a szobában a csapból csak 20 fokos víz folyik. Miért írják akkor a prospektusban, hogy hideg és meleg víz is van?
- Mert mosakodni hideg, inni viszont meleg...

Változott a vallomás

- Vádlott, miért ad elő nekem ma a törtétekről a tegnaptól teljesen eltérő történetet?
- Azért bíró úr, mert a tegnapi nem hitte el...

Kislány

A rendőr késő este egy kislányt talál az utcán.

- Megkérdezi tőle:
- Hogy hívnak, kicsikém?
 - Pirinek.
 - És mi a másik neved?
 - Piroska.
 - Jó, de apukádat, hogy hívják?
 - Papa.

A rendőr megvakarja a fejét, és tovább faggatózik:

- Hol laksz?
- A mamámnál.
- És ő hol lakik?
- Nálunk.
- Jó, de melyik utcában?

A kislány felnéz:

- A rendőr bácsi nem tudja?
- Nem.
- Hát akkor tessék jönni, odavezetem.

Lada és az irodalom

– Két Lada áll a parkolóban egymás mellett. Melyiknek van köze az irodalomhoz?

- ???
- A bal-ladának.

Cipő

- Milyen az abszolút vékony talpú cipő?
- ???
- Amiben, ha rálépsz egy pénzürmére, meg tudod mondani, hogy fej vagy írás!

Hazudós gyerek

- Mama, az iskolában azt mondták, hogy állandóan hazudok!
- De Pistike, te még nem is jársz iskolába!

Kiejteni a szavakat

Az angol, a francia és a magyar beszélgetnek arról, hogy kinek a nyelvében bonyolultabb kiejteni a szavakat. Kezdi az angol:

- Nálunk nagyon nehéz a kiejtés, például az asztalt úgy kell írni, hogy „table” és úgy ejtik, hogy „téből”.
- Az semmi – mondja a francia –, nálunk úgy kell írni, hogy „bonjour” és úgy ejtik, hogy „bonszúr”.
- Ugyan – mondja a magyar –, az igazi nehéz kiejtés nálunk van. Úgy írják, hogy „mit tetszik mondani?” és úgy ejtik, hogy „He?”.

Pistike

- Pistike, miért van idézőjelben a fogalmazásod?
- Mert Peti füzetéből idéztem.

Főnökök

Egyik főnök a másiknak:

- Hogy csinálod, hogy az embereid mindig pontosak?
- Egyszerű: 30 munkás és 20 parkolóhely.

Szardínia

- Apu, mit esznek a ragadozó halak?
- Kisebb halakat, például szardíniát.
- És hogyan tudják fölbontani a konzervdobozt?

Dupla tagadás

Az angol nyelvtanár előadást tart:

- Nos, azt biztosan tudjátok, hogy az angolban a dupla tagadás helyeslést jelent. Sok nyelvben (a magyar is ilyen) a dupla tagadás ugyanúgy tagadást jelent. Viszont egyetlen olyan nyelv sincsen, ahol a dupla helyeslés tagadást jelentene.
- Ekkor hátul megszólal valaki:
- Aha, persze...

Róka

A székely atyafi szántogat a mezőn, amikor megjelenik három vadász. Megkérdezik tőle:

- Bátyámuram, látott-e errefelé kend rókát?
 - Láttam hát – feleli a székely.
 - Aztán merrefelé ment?
 - A völgy felé – hangzik az unott válasz.
- A három vadász elindul, de sehol nem lelnek a róka nyomára.

Beesteledik, mire fáradtan, ám eredménytelenül visszaérkeznek. Egyikük bosszúsán kérdezi az öreget:

- Aztán mikor látta maga azt a rókát?
- Ejsze van egy hete...

– Meg kell szöknöm innen. Pont úgy főznek, mint te!

– A mai specialitásunk a tegnapi leves.

Áramszünet

Két szőke nő beszélget a tegnapi áramszünetről.

– Képzeld, három órát álltam a liftben az áramszünet miatt.

– Az semmi, én négy órát álltam a mozgólépcsőn!

Pincér

– Pincér! Nedves a tányérom!

– Az az ön leve, uram.

Kaktuszmezőn

Két lufi száll a mexikói kaktuszmezőn.

Ahogy a szél viszi őket, pont mindig jobbra-balra kerülgetik a kaktuszokat, épp-hogy mellettük elsuhanva.

Egyszer csak megkérdezi az egyik lufi a másikat:

– Te, tulajdonképpen hova is megyünk?

– Nem tudom, de majdcsak kilyukadunk valahol!

Fogásznál

A skót elmegy a fogorvoshoz. Hosszas vizsgálat után megszólal a fogorvos.

– Sajnos ezt ki kell húzni.

– Na és az mennyibe kerül? – kérdezi a skót.

– 6 font.

– Ilyen drága? És ha csak meglazítaná?

Mákos bab

– Hogy készül a mákos bab?

– Véletlenül kettőt lapozol a szakácskönyvben.

Balett-táncos

Az anyja és kislánya először mennek el egy balettelőadásra. A kislány csodálkozva nézi, ahogy a balett-táncos lábujjhegyen táncolja végig a darabot. A végén az anyuka megkérdi a lányát:

– No, kicsim, hogy tetszett?

– Nagyon, de mondd, anyu, nem lett volna egyszerűbb magasabb táncost alkalmazni?

Zuhanás közben

Két ejtőernyős zuhanás közben beszélget. Azt mondja az egyik:

– Te, innen fentről az emberek hangyáknak látszanak.

Mire a másik:

– Nyissuk ki az ernyőt, ezek tényleg hangyák!

Feladat

– No, Pistike, mi volt ma az iskolában? – kérdezi az apuka a gyerektől.

– Meg tudtam oldani a táblánál egy feladatot.

– És mi volt a feladat?

– Le kellett törölni a táblát.

A dolgozat

Két fiú beszélget matekóra után.

– Hogy sikerült a matekdogád?

– Semmit sem írtam.

– Én sem.

– Te jó ég! A tanár azt fogja hinni, hogy egymásról lestük!

Lebukás

Két gengszter beszélget a börtönben.

– Te min buktál le? – kérdezi az egyik.

– A fiam osztályfőnöke a szülők foglalkozásáról íratott dolgozatot a gyerekekkel...

Ravasz Joe

Egy cowboy bemegy egy vadnyugati kocsmába, odamegy a kocsmároshoz, rendel egy dupla whiskey-t, és így kiált:

– Ha Joe iszik, mindenki iszik!

A többi vendég boldogan rohan a csapshoz a dupla whiskey-ért.

Így megy ez sok körön át, míg végre Joe odamegy a pulthoz, kivágja az árat, és így kiált:

– Ha Joe fizet, mindenki fizet!

Himalája

Két hegymászó kalandozik a Himalája szikláin, mikor egyikük egy szakadékba esik. A társa utánakiált:

– Nem ütötte meg magad?

– Nem.

– Kezed, lábad nem tört el?

– Nem.

– Akkor gyere, mássz ki, menjünk tovább!

– Nem tudok, még nem értem le az aljára.

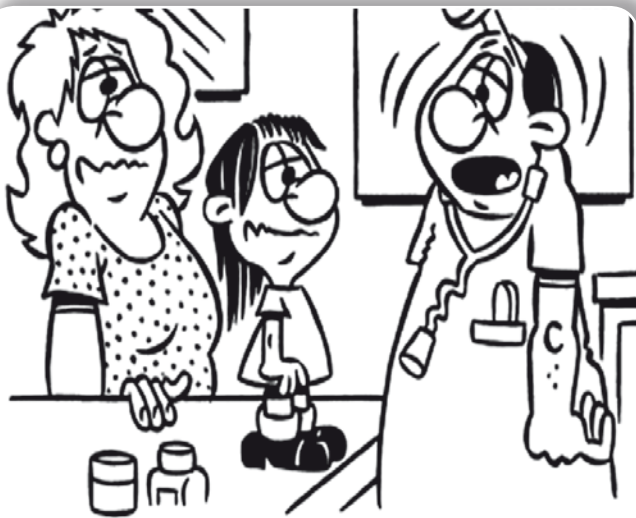
Kopog valami

Egy ember beviszi az autóját a szervizbe.

– Ha túllépek a kétszázas sebességet, kopog valami a motorban.

A szerelő elgondolkodik, majd válaszol:

– Bizonyára az őrangyala, uram.

– Ez csak egy kis megfázás. Próbálja meg néhány napig távol tartani a hűtőszekrénytől!

– Hogyan vezethettem 70 km/h sebességgel, amikor csak 15 perce ülök a kocsiban?

Tanya a Telecskai-dombvidék szívében

A Kátai-tanya egy kis oázis a Telecskai-dombvidék szívében, másfél kilométerre Kishegyes központjától. 1995 óta működik, 70 fő elszállásolásra alkalmas (2, 4, 6 és 8 ágyas szobákban). A két ebédlő közel 180 férőhelyes. A tanya területén található még egy amfiteátrum, mely konferenciák lebonyolítására alkalmas, kapacitása 200 fő. A vendégek szórakoztatására több jól felszerelt és biztonságos játszótér, valamint egy gazdasági udvar (háziállatokkal) is rendelkezésre áll.

A nyár folyamán a gyermekek választhatnak a táboraik közül. A tanyától 1,5 kilométerre található a Pékmúzeum, ahol a vendégeink maguk süthetik meg a kürtöskalácsot, és a tópart is (horgászásra és fürdésre egyaránt alkalmas) nagyszerű kirándulási lehetőséget nyújt. A hagyományok iránt érdeklődőknek a Mestersegek Házában található tárlatot ajánljuk.

A Kátai-tanya nyári programajánlata

2013. június 17–22.: Ovis tábor

2013. június 24–29.: Sporttábor

2013. július 1–6.: Kézműves tábor (dátumváltozás!)

2013. július 11–14.: Vajdasági Szabadegyetem – VIFÓ (dátumváltozás!)

2013. július 15–20.: Lovas tábor + Kézműves II. tábor

2013. július 22–27.: Sporttábor + Fényképésztábor

2013. július 27–augusztus 1.: Lovas tábor II. + Firká tábor

2013. augusztus 2–4.: Kárpát-medencei Nagycsaládos Találkozó

2013. augusztus 5–10.: Angol tábor

2013. augusztus 10–17.: Szép Szó tábor

2013. augusztus 19–24.: Zöld tábor

2013. augusztus 26–31.: Hazaváró tábor családoknak

Ha szeretnéd az idén is hasznosan és szórakozva eltölteni a nyári szünet egy hetét, jelentkezz mielőbb a következő telefonszámon: 024/731-222.

Bővebb információt pedig itt találhattok: <http://katali.rs/>

Képünkön az egyik tavalyi tábor csapata

Palóctáj Méhészegyesület Mézescsopor elnevezésű rajzpályázatán sikeresen szerepeltek a királyhalmi és szabadkai gyerekek.

Királyhalomról a díjazottak: Fodor Alex, Erdélyi Nimród, Karácsonyi Laura, Bíró Bernadett, Vanger Ákos, Huszár Boglárka, Takács Martin, Róka Marianna – 1. osztály, Petőfi Sándor iskola.

Szabadkáról a J. J. Zmaj iskola 3. c osztályából Miskolci Helga, Nikolics Blanka és Sipraga Lúna, az EmArt Műhelyből pedig Jurcsák Hajnalka.

A 2. képen: Helga, Blanka és Lúna a „mézes” sapkákkal a fejükön a díjaikat mutatják...

EMI

Poszterünkön a The Script, Imámovity Inesz olvasónk kérésére.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

66 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lakterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ szek@jopajtas.info